DE SERMONE GRAECO VOLGARI PISIDIAE PHRYGIAEQVE MERIDIONALIS

(DE VERBORVM STRVCTVRA)

DISSERTATIO PHILOLOGICA
QVAM
AD SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES
RITE IMPETRANDOS
AMPLISSIMO IN VNIVERSITATE FRIDERICIA
GVILELMIA RHENANA PHILOSOPHORVM ORDINI
TRADITAM VNA CVM SENTENTIIS CONTROVERSIS
DIE III MENSIS MAII ANNI MDCCCXCV HORA XII

DEFENDET SCRIPTOR

IOANNES COMPERNASS
RHENANVS

ADVERSARII ERVNT
PETRVS GAVL
GODOFR. KENTENICH
IOANNES KLASEN

BONNAE
TYPIS CAROLI GEORGI VNIV. TYPOGR.
MDCCCXCV

CAROLO KRICK

CRVCINIACENSI

PRAECEPTORI CARISSIMO

PIETATIS ERGO

Quod ab initio speraveram totam simul de Graecitate volgari Pisidiae Phrygiaeque meridionalis dissertationem proponere me posse, id quominus perficerem materia ipsa in dies aucta impedivit. Quocirca alteram de verborum structura partem tam theologis quam philologis longe graviorem propono, priorem imperfectam adhuc ubi ad finem perduxero publicaturus. De subsidiis, quae in tractanda materia adhibui, cum in priore parte reddenda fuerit ratio, nunc indicare satis habeo actis sanctorum maxime usum me esse eis, quae in ipsa Pisidia Phrygiaque meridionali scripta 'sermonem Graecum testantur qualis Antiochiae, metropoli Pisidiae et colonia Romana, vergente saeculo quarto p. Chr. aut ineunte quinto volgabatur.' Secundant quodammodo tituli, ut qui adstricti certis quibusdam formulis tenuiorem quidem suppeditent materiam, tamen ad confirmandum actorum sanctorum usum satis sint idonei. Superest, ut gratissimo animo profitear in difficilioribus rebus explicandis, quotiens auctoribus et ducibus egebam, summa qua sunt liberalitate, a V. V. Cl. Cl. Hermanno Usenero et Felice Solmseno adiutum me esse.

I. De usu articuli.

Quamvis etiam in optima Graecitate articulus apponatur nomini ei quod praedicati vice fungitur, tamen in sermone volgari hic usus multo frequentior est (cf. Wineri gr. § 17, 5); eiusmodi exempla adponimus haec: ὁ θεὸς ὁ τάξας δίκην ἀνεκλάλητον — σὺ εἶ ὁ τῶν νηστευόντων καὶ προσευχομένων καὶ ἑαυτοὺς ταπεινούντων διὰ σὲ πάντων τούτων πατήρ Act. Mar.*) 24, 3 sqq. — αὐτὸς ὑπάρχεις τῶν ἁγίων ἡ πίστις ἡ ἄνωθεν, ὁ λίθος ὁ ἀκρογωνιαῖος καὶ τὸ καταφύγιον καὶ στερέωμα τῶν σῶν δούλων ibid. 28, 12 sqq. — σύ μου ἡ ῥάβδος καὶ κλῖμαξ ἡ ἀνάγουσά με πρὸς τὸν πατέρα ib. 28, 14 sqq. — αὐτὸς εἶ ὁ φωτισμός μου ib. 39. 15.

Participiis additur: Act. Mar. 24, 17 sq. 25, 40. 26, 4. 33, 40. 33. 1. Act. Chr. 71, 27 sq. — Similiter articulus adhibetur post verba appellandi, ut: ἐγὼ οὖν λέγομαι ὁ Σατᾶν Act. Mar. 32, 24; qui usus non repugnat communi Graecitati. Nominibus terrarum et urbium summa licentia articulus modo datur modo denegatur. Plerumque autem articulo carent nomina propria urbium, ubi praepositio antecedit.

Adest articulus in hisce: ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὴν Ἀντιοχέων πόλιν Act. Mar. 17, 5. — τῆς Συρίας Act. Chr. 63, 2. — ἡ Σαγαλασσέων πόλις πρώτη τῆς Πισιδίας C. J. G.

---

*) Act. Mar. vel A. M. significavi Acta Marinae, Act. Chr. vel A. Chr. Acta Christophori ed. H. Usener. Bonnae 1886.

4368 (tit. Sagal.). — τῆς πόλεως Ἀντιοχείας Act. Mar. 16, 25. — εἰς τὴν Πέργην Act. Chr. 63, 4.

Deest: ἐν πόλει Ἀντιοχέων τῆς πρώτης Πισιδίας A. M. 15, 13 sq. — ἐν Ἀντιοχείᾳ ib. 19, 3. — ἐν πόλει Αντιοχείᾳ A. Chr. 63, 2. — ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Αἰθιοπίᾳ A. M. 35, 13. — ὁ ἐπίσκοπος Πέτρος πόλεως Ἀτταλείας συνορούσης Πισιδίᾳ A. Chr. 75, 6 sq. — Κρήσκεντα ἐπίτροπον Λυγδούνου Γαλλίας καὶ ἐπίτροπον Φρυγίας καὶ ἐπίτροπον καστρῆσιν C. I. G. 3888 (tit. Eumen.). Item in nominibus personarum summa licentia articulus modo adhibetur modo non additur. Quod maxime e titulis apparet, in quibus, quamquam accedit nomen, quod significat necessitudinem vel magistratum vel aliam condicionem, tamen plerumque articulus neglegitur; satis est exempla afferre ea, quae articulum modo positum modo omissum exhibent: Κλαυδίας Διοκλέους τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ Κλαυδιανοῦ ὑοῦ αὐτοῦ C. I. G. 3885 (tit. Eumen.). — ἐμαυτῷ καὶ γυναικί μου καὶ τοῖς τέκνοις 3962 c (tit. Apameae). — Παύλῃ θυγατρὶ καὶ τῇ συνβίῳ 3989 k. (tit. Phryg.). — Omnino deest articulus: Δημήτριος Στράτωνι ἀαδελφῷ καὶ Μελιτεῖνα ἀνδρὶ ἰδίῳ σὺν τέκνοις Στράτωνι καὶ Μενάνδρῳ Στράτωνι [γλ]υκυτάτῳ 3811. (tit. Doryl.). — Ἀπολλωνίῳ υἱῷ κ. γυναικὶ αὐτοῦ Μελτίνῃ 3902 o (tit. Eumen.). — Ἀσκληπᾶς Τατίᾳ μητρὶ καὶ ἀδελφῷ Ἀππᾷ καὶ Ἀρχέβουλος [σ]υνβίῳ καὶ Τατεῖ ἀνδρὶ καὶ Τατιὰς δαέρι καὶ Ἀσκληπᾶς πατρί 3827 i (tit. Cotyaei.). cf. praeterea 3810 (tit. Doryl.). 3812. 3814. 3820. 3822 b. (tituli Dorylaeenses) 3826 (tit. Cotyaei) 3902 k (tit. Eumen.). Ubi genetivus pronominis personalis vel reflexivi vel ἴδιος additur, articulus plerumque adscitur; interdum tamen etiam his appositis neglegitur, ut ex exemplis quibusdam iam supra allatis apparet; adicio haec:

Κόντων εἰριδιτῆς ἑαυτοῦ γυναικί Bull.*) 2. 602 (12) (tit. Cibyrae). — Βηρυλλιανῷ ἰδίῳ ἀνδρί C. I. G. 3984.

---

*) Bulletin de correspondance hellénique.

(tit. Philomel.). — Ἀμμίῳ γυναικὶ ἰδίᾳ 3846 f (tit. Aezan.). In actis sanctorum nominibus propriis personarum plerumque deest articulus, quamvis eadem nomina iterentur in contextu. In singulis autem observandum est dici: ὁ Χριστός (exceptis locis his: A. M. 31, 12. 34, 23. 40, 32. A. Chr. 72, 1), ὁ Ἅιδης, ὁ Σατανᾶς, ὁ Σαταναήλ, ὁ Ζεύς (excipitur A. Chr. 68, 2), ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἡρακλῆς. Praeterea invenitur articulus praefixus: A. M. 29, 8. 10. 31, 10. 39, 9. 13. 42, 27. 31. 46, 6. — A. Chr. 58, 6. 11. — Pronomina οὗτος et ἐκεῖνος articulo numquam carent. Et quidem rarius antecedunt οὗτος et ἐκεῖνος nomini cui articulus praefixus est, plerumque subsequuntur. In adhibendo vel omittendo articulo apud πᾶς pronomen Graecitas Phrygiae et Pisidiae non recedit ab usu communi, nisi quod semel plurali articulus insolentius adhibetur: καὶ γράφω τοῖς πᾶσιν A. Chr. 64, 11. Ἕκαστος numquam recipit articulum. Quamvis secundum normam vocibus τοσοῦτος et τηλικοῦτος ubi certa res notatur, articulus praefixus sit in: τίς ἡ τηλικαύτη σου τόλμα ἢ ἡ τοσαύτη σου παρρησία A. Chr. 70, 15, tamen in: μετὰ τηλικαύτην τιμωρίαν A. Chr. 71, 23 articulus omissus est.

Sunt quaedam nomina quae articulum modo admittant modo recusent.

1) οὐρανὸς et singulariter et pluraliter dictum articulum plerumque adsciscit sive praepositio praefixa est sive non praefixa est. Paucis locis praecedente praepositione articulus remotus est: ἐν οὐρανοῖς A. Chr. 59, 18. 65, 6. 66, 21. (Apud scriptores V. et N. T. usus variat.)

2) nomen θεὸς plerumque articulum adsumit non solum cum significatur Christianorum deus, sed etiam ubi Graecorum dei intelleguntur.

Quamquam deest articulus A. M. 46, 8: τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, et A. Chr. 64, 13: θεοὶ γὰρ οἳ οὐκ ἐποίησαν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Praeterea A. Chr. 61, 5. 61, 8. 62, 12. 65, 28, ubi Christianorum deus significatur.

3) Item nomen κύριος tametsi longe plerisque locis

articulum habet, nonnullis tamen eo eget: A. M. 17, 3. 20, 2. A. Chr. 75, 15. 18. (Apud scriptores N. T. saepius articulus deest, praesertim ubi praepositio antecedit. Quamquam Paulus ap. articulum plerumque addit, cf. Wineri gr. § 19, 1).

4) Nomini γῆ articulus omnibus locis appositus est excepto A. M. 28, 30: τοῦ κακούργου εἰς γῆν ῥιφέντος.

5) Articulum ubique servat nomen ὁ διάβολος.

6) At caret articulo ubique nomen πρόσωπον: A. M. 24, 3. 25, 40. 41, 23. A. Chr. 57, 9. 65, 18. Item nomina ὥρα, θάνατος, ἀρχή.

Nomini attributum accedit triplici ratione:

a) attributum articulo et nomini interponitur, qui usus in actis s. minus frequens est;

b) attributum repetito articulo subsequitur nomen item articulo praeditum, qui usus longe frequentissimus est, velut: A. M. 15, 4 sq. 19, 6. 20, 29. 21, 11. 30, 18 sq. 32, 25 sq. 34, 28. 35, 21. 38, 51 sq. A. Chr. 58, 18. 66, 23. 70, 10.

c) nomen caret articulo, attributum articulo praefixo subsequitur, qui usus rarissimus est atque in titulis tantum invenitur: χεῖρα τὴν βαρύφθονον C. I. G. 3814 (tit. Doryl.) 3827 v (tit. Cotyaei). Interdum etiam attributum articulo caret in eadem formula ut 3843 (tit. Aezanor.) saepius. —

In act. s. etiam eius formae, quam vocant praedicativam, exempla pauca invenias, velut: γλυκείᾳ τῇ φωνῇ A. M. 44, 4. — ἐξ ἐναντίας τῆς θύρας A. Chr. 59, 13.

Graecorum consuetudini repugnat quod participium ὢν aut articulus omittitur velut: τῶν τριῶν δούλων σου ἐν πυρί A. Chr. 59, 17.

In adhibendo articulo pronominis loco in formulis ὃ δέ, ἣ δέ, οἳ μέν cet. sequitur sermo volgaris normam grammaticae: ὃ δὲ A. M. 45, 30. A. Chr. 64, 27. 66, 29. 67, 14. 75, 1. — ἣ δέ A. M. 18, 37. 37, 21. 42, 27. A. Chr.

60, 14. 67, 13. 15. 28. — οἱ μὲν — ἡμεῖς δέ A. M. 35, 20 sqq. — οἱ δέ A. M. 36, 31. A. Chr. 62, 5. 73, 23. — αἱ δέ A. Chr. 65, 21. 26. 28. 66, 17. — οἱ μετ᾽ αὐτοῦ πάντες A. Chr. 63, 3.

II. De usu pronominum.

A. De pronominibus personalibus, possessivis, reflexivis.

Pronomina personalia in sermone volgari multo frequentius adhibentur non solum ubi personae cum gravitate et pondere significantur aut ubi complures personae opponuntur inter se, verum etiam ubi totius sententiae condicio tam aperta et dilucida est, vix ut quae persona dicatur dubitare possis. Similiter genetivi pronominis αὐτοῦ saepissime in eodem enuntiato, ubi personae alicui vel rei complures res accidunt, iterantur sine ulla causa; cf. A. M. 16, 29. 18, 34—36. A. Chr. 59, 14. —

Rursus quadam neglegentia factum est, ut pronomen quod obiecti loco ponendum erat, prorsus omitteretur, ut: ἐκ μαγείας ἀπέστησας καὶ ἀπέκτεινας A. Chr. 69, 7, exspectamus relativum ἥν. — Post pronomen relativum in eodem enuntiato additur αὐτός, ut: ἣν γεννηθεῖσαν εὐθὺς παρέδωκεν αὐτὴν εἰς ἀνατροφήν A. M. 16, 24. qui usus quamquam non abest a consuetudine Graecorum, tamen rarius invenitur; frequens est in Vetere et Novo Test.; e Graecorum numero laudat Winerus: Xen. Cyrop. 1, 4. 19. Diod. Sic. 1, 97. 17, 35. cf. Wineri gr. § 22, 4 b).

Pronomen αὐτὸς munere fungitur demonstrativi αὗτος in: ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς καὶ αὐτῆς φυλάττεσθαι τὸ ἅγιον σῶμα A. Chr. 69, 1 sq.

Pronomen reflexivum ἑαυτοῦ III. pers. saepius etiam loco primae et secundae personae pronominis refl. ponitur, velut: Αὐρ. Μαρκέλλος ἑαυτῷ ζῶν καὶ Ἀμμιανῇ τῇ γυναικί

μου . . . καὶ Ζηνοδότῳ τῷ γαμβρῷ μου . . . κατεσκεύασα τὸ μνημεῖον C. I. G. 3863 (tit. Phryg.), similiter 3890 (tit. Eumen.), 3989 e (t. Phryg.), — ἀνεστήσαμεν τοῖς τέκνοις ἡμῶν Οὐάλεντι κὲ Γαΐῳ κὲ ἑαυτοῖς ζῶντες 3997 (tit. Iconii) — cf. Mitt. 13. 259 (80) (tit. Laodic.). — κατεσκεύασα τὸ ἡρῶον ἑαυτῷ καὶ τῇ σεμνοτάτῃ καὶ προσφιλεστάτῃ γυναικί μου Μαρκέλλῃ καὶ τοῖς ἑαυτῶν τέκνοις Bull. 8. 234 (in tit. Eumen.), ubi contra normam pluraliter dictum est ἑαυτῶν pro ἑαυτοῦ, quod a prima persona sing. transitur ad tertiam plur. — loco II. pers.: βοηθήσατε ἑαυτοῖς A. Chr. 68, 9.

Loco pronominis reflexivi person. I. adhibitum est αὐτὸς in: Αὐρ. Πρίβις σὺν τῷ υείῷ αὐτῆς Αὐρ. Μαμᾷ Πιτην[ῷ] τῷ γλυκυτάτῳ μου ἀνδρὶ Ζωσίμῳ ἀνέστησα Mitt. 13. 262 (91) (tit. Laodic.); causa fuisse videtur, quod αὐτοῦ et αὑτοῦ spiritu tantummodo distinguebantur, αὑτοῦ autem etiam post substantivum articulo praeditum locabatur; spiritus autem asperi vim aut prorsus nullam aut certe perexiguam fuisse in Pisidia et Phrygia ex exemplis, quae tenues pro tenuibus aspiratis exhibent, satis apparet. (de formis ἑαυτοῦ et ἑαυτῶν pro ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ etiam Graecis usitatis cf. Wineri gr. § 22, 5.).

Interdum contra normam casus obliqui pronominum personalium articulo et nomini interponuntur, pronominis reflexivi nomen articulo praefixo subsequuntur, velut: πρὸς τὸν ἡμῶν βασιλέα A. Chr. 61, 8. — τῷ ἀνεψιῷ ἑατοῦ Mitt. 13. 269 (125) (tit. Laod.). — καὶ ἀναλαβόντες τὸ ἅρμα ἑαυτῶν A. Chr. 72, 19.

Insolentius interdum adhibitae sunt ampliores formae pronominis personalis, ubi exspectantur breviores: τῇ συμβίῳ ἐμοῦ Βαλβιανῇ Bull. 17. 245 (12) (tit. Phryg.) — καὶ νυμφίος ἐμοῦ ἐστιν A. M. 30, 23.

Praeterea notandum est, in actis s. frequentissime genetivos pronominum personalium, quamquam sine pondere dicuntur, nomini, unde pendent, praeponi, velut: A. M. 17, 15. 19, 17. 18. 24. 28, 14. 29, 12. 33, 4. 16.

38, 41. 46. 41, 10. 42, 33. 38. 43, 29. 44, 9. 11. 45, 31. 46, 23. A. Chr. 60, 4. 62, 3. 67, 4. 11. 70, 15. 73, 9.

Loco pronominis possessivi in titulis frequentissime ἴδιος et οἰκεῖος adhibentur, quamquam non erat cur cum pondere ratio possessiva exprimeretur; eiusmodi exempla habes: 3902 q (tit. Eumen.), 3989 e ib. et passim; etiam αὐτοῦ accedit, ut Journ. of hell. st. 4. 393 (tit. Motellae a. 237); cf. ea quae Usenerus de hoc usu cadentis Graecitatis dixit in Vita Theodosii p. 123.

B. De pronomine demonstrativo.

Pronomen demonstrativum ὅδε in actis s. nusquam invenitur; in titulis paucis locis exstat, velut: (ἐ)ν τῷδε τῷ τόπῳ Bull. 3. 479 (tit. Phryg.); τήνδε τὴν στήλην Mitt. 13. 253 (68) (tit. Laod.), cf. etiam 3827 cc (tit. Cotyaei). Neque ὧδε adverbium in usu est; acta s. usquequaque exhibent οὕτως, ut: A. M. 37, 22. A. Chr. 72, 11. 73, 24. 74, 2.

Secundum communem usum saepius coniunctionibus ὅτι et ὅπως demonstrativum praeponitur, velut: διὰ τοῦτο ἐλήλυθα, ὅπως ἐπακούσωμαι τῶν διὰ σοῦ με παρακαλούντων. A. M. 42, 36 sq. — ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ θαυμαστωθήσῃ, ὅτι ἐμερίμνησας περὶ τούτου A. M. 74, 21 sq. —

Pronomen αὐτὸς naturam demonstrativi οὗτος induisse videtur, quod luculenter apparet ex his locis: ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς καὶ αὐτῆς φυλάττεσθαι τὸ ἅγιον σῶμα A. Chr. 69, 1 sq. — καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐλύθη τὰ δεσμὰ τῆς ὁσίας A. M. 39, 6.

C. De pronomine relativo.

Secundum normam optimae Graecitatis pronomen relativum, ubicumque fieri potest, casui obliquo antecedentis nominis quocum artissime cohaereat, assimile efficitur; exempla: ὅτιπερ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ λόγος αὐτοῦ . . . οὐκ ἐφείσατο τοῦ ἰδίου σώματος οὗπερ ἀνέλαβεν

ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου Μαρίας A. M. 20, 5 sqq. — καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ ἐπὶ τοῖς χαρίσμασι καὶ τῇ πίστει ᾗ μοι ἐδωρήσω ib. 28, 25. — καὶ ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ ᾗ ἔδωκας τῇ δούλῃ σου Μαρίνῃ ib. 28, 27. — ἕως ἂν δῷς λόγον περὶ τῶν ψυχῶν ὧν ἀπώλεσας ib. 36, 3.

Attractionis quae dicitur inversae exempla non exstant.

Anticipatio quae dicitur rarius adhibetur, exempla sunt: ὅπως νικήσω τὴν τούτου φλόγα ὃν οὐκ ἠπιστάμην ὁποῖος ἦν A. M. 26, 8 sq. — ἵνα ἴδω αὐτὴν ὁποία ἐστίν A. Chr. 59, 10. — θεωροῦμεν τὸν ἄνθρωπον ὅτι ἀλλόφυλός ἐστι A. Chr. 65, 10 sq.

Pronomen relativum, quod subiecti munere fungitur, a nomine praedicati loco posito attrahitur: ἵνα καταξιώσῃς με λούσασθαι ἐν τοῖς ὕδασι τούτοις ὅ ἐστι λουτρὸν ἀθανασίας cet. A. M. 31, 6 sq.

Pronomen ὅστις, quod ex usu optimae Graecitatis adhibetur, quotiens intellegitur persona vel res generaliter et in universum spectata, in sermone volgari hanc proprietatem deposuit et naturam pronominis ὃς quod ad certam personam et rem refertur, induit; quocirca perraro inveneris exempla, quibus genuina illa significatio ostendatur; exempla subiciamus usus translati haec: ἥτις αὐξήσασα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς τροφοῦ κατέμεινεν A. M. 16, 26. — καὶ ἐγὼ δὲ θεὸν ὁμολογῶ . . . ὅστις ὑπ' οὐδενὸς νικᾶται A. Chr. 68, 19 sq. — Ex titulis profero haec exempla: Δαμᾷ ἀδελφῷ ὅστις ἔζησεν ἔτη ν̄ 3860, 7 sq. (in tit. Phryg.). — (ἡ θήκη) ἥντινα ὠνήσατο Pap. 2 nr. 19, 3 (tit. Heracleae). Quamquam hic usus non solum ad sermonem volgarem pertinet, sed etiam apud scriptores cadentis Graecitatis frequens est.

D. De pronominibus τίς, τὶς, ἄλλος cet.

Inprimis notandum est pronomen interrogativum τίς frequentissime muneribus fungi pronominis ὅστις indefiniti; de origine huius usus dicit O. Immisch in Leipzig. St. X, p. 310: ʽFuit autem τίς interrogativum initio pro ὅστις

item interrogativo' et paullo infra 'posito igitur semel τίς in hunc modum pro ὅστις, huius ipsius ὅστις vim induit etiam indefinitam (quicumque), unde rursus tendit ad sensum satis prope adludentem, relativum'. Exempla, quae Immischius e titulis Thessalis et Cypriis petivit, repetere cum longum sit, satis habeo indicare hunc usum iam Sophocli frequentem fuisse, in numero prosae orationis scriptorum Demostheni certe vindicandum esse. In universum sane id quod iam Schneidewinus ad Soph. El. 316 dixit, apud Atticos quidem rariorem huius pronominis usum fuisse saepius deinde apud Alexandrinos exempla inveniri, statuemus.

Iam accedamus ad usum huius pronominis in sermone volgari Pisidiae Phrygiaeque.

In actis s. unum exemplum invenis hoc: καὶ τί θέλεις ποιήσω σοι A. Chr. 67, 26. Saepius in titulis hic usus invenitur: τίς ἂν δὲ χεῖρα προσαγάγῃ βαρύφθονον C. I. G. 3843, 4 sqq. (in tit. Aezan.), — τίς ἂν προσάξει χεῖρα τὴν βαρύφθονον 3827 v (tit. Cotyaei), — τίς ἂν δὲ τούτῳ τῷ μνημείῳ κακὸν προσποιήσει 3882 i. (tit. Phryg.). —

Saepius in eodem enuntiato ὅς et εἴτις iunguntur, cum idem valeant.

Inprimis autem observanda est forma εἴτις δἄν sequente coni. praes. et aor., velut: ποίει ὃ θέλεις καὶ εἴτι δἂν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἀρεστὸν ᾖ A. M. 22, 6 sq. καὶ εἴτι δἂν αἰτήσωμαί σε διὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων A. M. 38. 56. νῦν αἴτησαί με εἴτι δἂν βούλῃ A. M. 42, 38. — καὶ εἴτις δἂν τὸ μαρτύριόν μου γράψῃ ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ A. M. 43, 17, cf. C. I. G. 3902 f (tit. Eumen.): εἴτις δἂν ἕτερος ἐπισενένκῃ τινά et εἴτις δἂν ἐπενκαλέσῃ Journ. of hell. stud. 4. 380 (tit. Dionysiop. saec. III.). Atque in hac quidem forma ἐὰν dissolutum est in εἰ et ἄν, intercedente δὴ coniunctione, quae per crasim cum sequente ἂν contrahitur. Quod primus observavit Herm. Usenerus in Fleckeiseni ann. anni 1878 p. 66 sq. Idem hanc formam craseos iam apud Sophoclem El. 314 statuendam esse docet. Plerumque

autem ut in exemplis supra citatis haec forma invenitur post relativa et adverbia relativa inprimis in Graecitate cadentis aetatis. Exempla protulerunt Bastius in ep. critica p. 219 (nota 91) et Usenerus loco supra laudato.

Pronomen ἄλλος praefixo articulo saepius adhibetur, ubi norma communis Graecitatis postulat ὁ ἕτερος, velut: καὶ αἴφνης πάλιν ἀπὸ τῆς ἄλλης γωνίας τῆς φυλακῆς δαίμων μέγας πεπτωκὼς ἐπὶ τὰ γόνατα τῆς ἁγίας Μαρίνης A. M. 27, 17 sq. — καὶ νῦν τὸν ἄλλον δήσεις ib. 31, 39. — ἐλέησον σεαυτήν, ἵνα μὴ ὡς ἡ ἄλλη κακὸν τέλος τοῦ βίου ἔδωκεν, οὕτως καὶ σύ A. Chr. 67, 7 sq. — normae autem congruenter dictum est A. Chr. 71, 11.

Pro eodem pronomine ἕτερος etiam εἷς usurpatur: μία δὲ ἐξ αὐτῶν A. Chr. 66, 2. — καὶ τρυπηθῆναι τὸ ἓν μέρος τοῦ λίθου A. Chr. 73, 5. —

Ratio reciproca exprimitur per εἷς dupliciter positum, ut: ἐκρύβοντο μία πρὸς τὴν μίαν πρὸς τὸν τοῖχον A. Chr. 65, 22. — καὶ ἐποίησε δύο λίθους περιτεθῆναι αὐτῇ ἕνα ἀφ' ἑνός A. Chr. 66, 2; qui usus iam apud Platonem non paucis locis invenitur; cf. Astii lex. Plat. I, 638 sq.

III. De numero et genere nominum.

Dualis numeri nullum exemplum exstat.

Sunt quaedam nomina quae singulas quidem res, e compluribus tamen partibus compositas significant ideoque pluraliter proferuntur, velut: οἱ αἰῶνες, ut in formula εἰς τοὺς αἰῶνας cet.; singulariter dicitur de aeterno tempore. Similiter οὐρανὸς singulariter et pluraliter dicitur.

Singulariter dictum significat regionem, ut in: ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, pluraliter autem plerumque habitationes dei et angelorum. Similiter atque αἱ ἡμέραι dicitur οἱ καιροί, ut in ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις A. M. 16, 18. De tota parte dextera vel sinistera corporis humani dicitur: ἐκ δεξιῶν A. M. 23, 20. ἐξ ἀριστερῶν A. M. 45, 36. Similiter

de auditu vel potius de duabus auribus: αἱ ἀκοαί A. M. 18, 21 (cf. ἐκ τῶν παντοδυνάμων κόλπων τοῦ πατρὸς ἀποσταλείς A. M. 20, 6. — τὰ ἐνδόσθια A. M. 27, 10). De copia materiae: πολλὰ αἵματα A. M. 16, 34. — αἱ σάρκες A. M. 34, 28. — ἐσθίων τὰς ἑαυτοῦ σάρκας A. Chr. 74, 4. — ἀπὸ τοῦ χοὸς τῶν ὑδάτων A. M. 20, 3.

Postremo adiciendum est participium et verbum finitum ad sententiam non ad genus grammaticum referri in: καὶ οἱ δώδεκα ἄγγελοι ἐβάσταζον τὴν κεφαλὴν τῆς Μαρίνης ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ὑμνούντων τῶν δυνάμεων καὶ λεγόντων A. M. 46, 5 sqq. (cf. Wineri gr. § 27, 3).

IV. De usu nominativi et vocativi.

Consuetudini Graecorum convenienter frequentissime nominativus adscito articulo muneribus vocativi fungitur praecipue in precibus, ut ὁ θεὸς ὁ τάξας δίκην ἀνεκλάλητον A. M. 24, 3. — ὁ πάσης ἀγαθότητος δωτὴρ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν σωτήρ, βοήθησόν μοι A. Chr. 68, 3 s. — ὁ θεὸς τῶν θεῶν βοήθησον ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ A. Chr. 71, 28 sq. — cf. A. Chr. 67, 31. 68, 9. Rarius pro vocativo nominativus nominis usurpatur, adiectiva autem, quae accedunt huic nomini, vocativo proferuntur: ἀναίσθητε καὶ ἄνομε πατὴρ τῆς Γεέννης A. M. 30, 20 sq. — εἰπέ μοι, σὺ κύων ἄτιμε καὶ τρισκατάρατε A. M. 34, 24; qui usus sane ad sermonem volgarem pertinet nec communi Graecitati attribui potest. Similiter contra usum communem nominativus omisso articulo pro vocativo positus est in: ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, δράκων A. M. 30, 19. —

Plerumque autem communi Graecitati convenienter in appellationibus vocativus adhibetur omissa ὦ interiectione; interiectio ὦ in exclamationibus tantummodo locum habuisse videtur.

V. De quibusdam casibus absolute adhibitis.

In actis s. inveniuntur quibusdam locis nominativi absolute positi, ubi ratio genetivum postulat: θεαςάμενος αὐτῆς τὸ κάλλος ὠλιγοψύχησεν αὐτοῦ ἡ καρδία, καὶ εἶπεν αὐτῇ A. M. 19, 17 sq. — αἱ δὲ χεῖρες αὐτῆς ποιήςαςαι τὸ σημεῖον τοῦ ἁγίου Χριστοῦ, προπορευσάμενος ἔμπροσθεν τῆς κόρης οὕτως διέρρηξεν τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ A. M. 27, 8 sqq. — καὶ ἐλθὼν ὁ κύριος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἱπτάμενος μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ κύκλῳ τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας κόρης, κατῆλθον δώδεκα ἄγγελοι ἐπὶ τὸ λείψανον καὶ λαβόντες τὴν κεφαλὴν τῆς μάρτυρος ἀπήγαγον πρὸς τὸν κύριον A. M. 45, 36 sqq. — καὶ νεύσας ὁ κύριος ταῖς νεφέλαις, ἔκλιναν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων, καὶ οἱ ἄγγελοι μετὰ φωνῆς ἔψαλλον A. M. 45, 3 sq. — καὶ ταῦτα λέγουσα ἦλθον οἱ στρατιῶται ζητοῦντες αὐτόν A. Chr. 60, 12. — καὶ ταῦτα εἰποῦσα λέγουσιν αὐτῷ A. Chr. 66, 4. — ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὁ ἔχων βραχύ τι λείψανόν μου, δύναμις ἔσται σὺν αὐτῷ, ὥστε φανερῶς διώκειν δαίμονας A. Chr. 74, 8 sqq. —

Similiter genetivus absolutus usurpatus est, ubi communis usus nominativum postulat: καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ ἐξέβαλον τὸν ἀθλητὴν τοῦ Χριστοῦ A. Chr. 71, 29 sq.

VI. De usu accusativi.

Ex copia verborum eorum quae animi affectum significant et accusativum recipiunt, profero haec: ἐλεεῖν A. M. 19, 9. 21, 21. 22, 15. 26, 6. 23, 29. 33. 39, 19. A. Chr. 67, 7; qui usus cum communi Graecitate consentit (cf. Wineri gr. § 32, 1). — Item consentit sermo volgaris cum communi usu in adhibendis verbis ἀδικεῖν, βλάπτειν, εὐλαβεῖσθαι, φεύγειν, φοβεῖσθαι. Sed verbum ἁμαρτάνειν dativum recipit: πάντα ὅσα ἥμαρτόν μοι A. M. 44, 9; similiter LXX: 1 Sam. 14, 33. 1 Reg. 8, 31. 33. Iud. 10, 10; (cf. Winerum § 33 sub fin.). — Ὁρκίζειν adsumit κατὰ

praepositionem sequente genet.: καὶ ὁρκίζω cε κατὰ τοῦ ἰcχυροῦ καὶ ἐνδόξου θρόνου A. M. 36, 26. — Particula μὰ iungitur secundum normam accusativo: μὰ τὴν cωτηρίαν τῶν Χριcτιανῶν A. M. 37, 16.

Figurae quae dicitur etymologicae exempla habemus haec: θύω θυcίαν αἰνέcεωc A. M. 20, 25 sq. 38, 42. — πλεύcαc ὑπὲρ Μαλέαν εἰc Ἰταλίαν πλοὰc ἑβδομήκοντα δύο. C. I. G. 3920 (tit. Hierapol.). — γνῶναι τὴν γνῶcιν ταύτην A. Chr. 69, 15. — πάντα τὸν θρηcκεύοντα τὴν εὐcεβῆ τοῦ θεοῦ θρηcκείαν A. Chr. 56, 5 sq. — τὸ αἴτημα ὃ αἰτῶ cε A. Chr. 74, 6 sq. —

Accus. obiecti interioris et exterioris exstat exemplis hisce: τὴν ἑαυτοῦ εὐεργέτιν κατὰ διαθήκην αὐτῆc ἐτείμηcεν ἐcτήλην Pap. 3. 330 (tit. Anaburensis); similiter omissa tamen voce cτήλην: ὁμοίωc ἀνέcτηcεν καὶ Νερcιὼν καὶ Βάνβα θυγατέρα 4009 b (tit. Iconii). — Τερμιλᾶc Ἀττάλου Μᾶν Μεννέου β' Σόλωνοc τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ Ἀπολλώνιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ Μαμᾶν τὴν γυναικαδέλφην καὶ Ὠλλᾶν Ῥόδωνοc τὴν πενθερὰν καὶ Μεν[νέαν] β' Σόλωνοc [τὸν] πενθερὸν ἀνέcτηcε Amer. journ. of archaeol. 4. 265 (5) (tit. Cormasensis). cf. etiam 265 (6) ib.

Secundum communem usum accusativum personae una cum accusativo rei recipiunt verba: ἐνδύειν, ἀποδύειν; — αἰτεῖcθαι.

Duplicem accusativum personae et nominis praedicati loco positi habent ποιεῖν, καθιcτάναι, καλεῖν; praeterea insolentius κτάομαι A. M. 17, 15 sq.

Communi usui non repugnat, quod ea verba, quae in activo genetivum vel dativum personae postulant, cum passive pronuntiantur, cum nominativo personae construuntur, velut: νῦν δὲ ἐπιγνοὺc αὐτὸν τυραννοῦμαι A. Chr. 61, 6. — καὶ παρὰ τῶν τὰ γράμματα διὰ χειρὸc πεπιcτευμένων A. M. 16, 18. — ἐγὼ Χριcτιανόc εἰμι καὶ οὐ προcτέταγμαι θύειν ματαίοc A. Chr. 58, 4 sq. —

Contra usum communem verba nocendi vel iniuriam inferendi cum dativo construuntur, velut: ὃc ἂν τούτῳ

τῷ μνήματι κακῶϲ ποιήϲει, οἴκῳ, βίῳ, τῷ ϲώματι αὐτοῦ (scil. κακῶϲ ποιήϲει) C. I. G. 3984, 6—11 (in tit. Philomeliensi). — ὃϲ ἂν δὲ κακῶϲ τῷ ἀνδριάντη [ποιήϲει] 4000, 16 (in tit. Iconii). [ὅϲ]τιϲ ἂν τῷ ἡρῴῳ τούτῳ κακῶϲ ποιήϲει 3882 b (tit. Phryg.). — καὶ μὴ κακόν τι ποιήϲηϲ μοι A. M. 29, 3. — καὶ οὐ δύναμαί ϲοί τι ποιῆϲαι A. Chr. 58, 8. —

Accusativi qui dicitur Graeci exemplum nullum in actis s. exstat. Pro illo omnibus locis dativus positus est. Accusativus adverbii loco adhibitus est: ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὃν τρόπον κυνόϲ, οὕτωϲ ἐϲτίν A. Chr. 58, 16. — ϲιώπηϲον μικρόν A. M. 29, 19. — μικρὸν ὑπομείνωμεν A. Chr. 72, 12 sq.

Accus. temporis adhibetur convenienter normae communis Graecitatis: ὅϲτιϲ ἔζηϲεν ἔτη ν̄ C. I. G. 3860, 7 sq. (tit. Phryg.).

VII. De usu dativi.

Usui communi convenienter dativus pendet e verbis quae significant

1) similem fieri vel esse: ἐξομοιοῦϲθαι A. M. 17, 9.
2) occurrere vel obviam ire: ἀπαντᾶν A. Chr. 70, 22.
3) venerari et adorare: εὔχεϲθαι A. M. 41, 10. — λατρεύειν. A. M. 37, 18. — προϲκυνεῖν ex consuetudine cadentis Graecitatis dativo iungitur A. Chr. 67, 1. 20; vetus Graecia accusativum postulabat, cf. Lobeckii Phryn. p. 463.

Verbum autem ἐγγίζειν aut genetivum aut ἐν praepositionem recipit: καὶ ἔγγιϲε τοῦ καταπεϲεῖν ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ A. Chr. 63, 11. — ἐγγιϲάντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ πόλει ib. 63, 4. — ἀπειθεῖν genetivum trahit, cf. Amer. journ. of archaeol. III. 345 (1) (tit. Laodic.). —

κελεύω secundum usum cadentis Graecitatis plerumque dativum personae habet ut A. M. 24, 7. 34, 25 sq. A. Chr. 75, 1. duobus locis accusativus exstat A. Chr. 67, 13 sq.

et 17. De universo hoc usu apud scriptores cadentis Graecitatis cf. Vita Theodos. p. 184.

Perinde atque apud scriptores N. T. dativum recipiunt verba ἐξομολογεῖϲθαι et μαρτυρεῖν. (cf. Wineri gr. § 31, 1.)

Praeterea dativus pendet e verbis impersonalibus, velut πρέπει A. M. 37, 15. — ἔϲτι addito adverbio, velut: καλῶϲ ϲοι ἔϲται A. M. 19, 21. — μή ϲοι καλῶϲ (sc. ἔϲτω) — ἵνα ἐγὼ λίθοιϲ θύϲω A. Chr. 64, 18. —

Similiter dicitur ἔϲτι τινὶ πρόϲ τινα, velut: ἔϲται αὐτῷ πρὸϲ τὸν ζῶντα θεόν C. J. G. 3902 r (tit. Eumen.). — ἔϲται αὐτῷ πρὸϲ τὸ μέγα ὄνομα τοῦ θεοῦ 3902 (tit. Eumen.). — ἔϲται αὐτῷ πὸϲ τὴν χεῆρα τοῦ θεοῦ 3963 (tit. Apameae Ciboti). — πονεῖ: πάνυ οὖν πονεῖ ἡμῖν διὰ ϲέ A. M. 21, 34; quae structura haud scio an Phrygiae Graecitatis propria sit. Similiter Romani dicebant 'dolet mihi', unde illa structura adscita esse videtur.

Verbum πολεμεῖν aut accusativum aut praepositionem κατὰ recipit, ut τὸν ἐχθρόν μου τὸν πολεμοῦντά με A. M. 24, 8. — ἀπερχόμεθα πολεμοῦντεϲ κατ' αὐτοῦ A. M. 35, 9 (accus. etiam Dinarchum 1, 36 frequentius autem cadentis Graecitatis scriptores adhibuisse notat Kuehnerus gr. Gr. p. 357). —

Adiectivum ὅμοιοϲ secundum usum communem et dativum et genetivum admittit; dativum habes: A. M. 25, 26. 46, 8. — genet.: A. Chr. 64, 19. 71, 13.

Etiam substantiva, ex eadem radice profecta, qua verba quae dativo iunguntur, illum casum adsumunt, velut: οἱ θεοὶ ἐν ὀργῇ μοί εἰϲιν A. Chr. 67, 28. — θυϲία τοῖϲ θεοῖϲ A. Chr. 72, 7. — καὶ τοῖϲ ἐξ ἐθνῶν πιϲτεύουϲι μιϲθαποδότηϲ γίνεται A. Chr. 57, 1 sq. (cf. Wineri gr. § 31, 6 not. 2). —

Pro accusativo Graeco, qui in actis s. nusquam adhibetur, frequentissime dativus relationis usurpatur plerumque praeposito articulo, velut: κόρην εὐμορφοτάτην

οὖcαν τῷ προcώπῳ A. M. 17, 12 sq. — ὡραία ἐcτὶ τῷ κάλλει ib. 17, 16. — ποικίλος τῇ χρόᾳ ib. 25, 24. — ἐφθαρμένη ὅλῳ τῷ cώματι ib. 32, 28. — πιcτὸc τῷ φρονήματι A. Chr. 57, 4. — ἀνὴρ φοβερὸc τῷ εἴδει ib. 58, 15. — ἄνδρα ὑψηλὸν τῷ εἴδει καὶ ὡραῖον τῷ κάλλει ib. 71, 9. — ὀνόματι Αἰδεcίου A. M. 16, 22. — ἀνὴρ δέ τιc ὀνόματι Βαχθιοῦc A. Chr. 58, 5. — μία δὲ ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀκυλῖνα ib. 66, 2. — Ex titulis profero: Ἀπολλώνιον Σιμωνίδου Ἀπολλωνίου Θόαντοc φύcει Θόαντοc 4363, 6 (in t. Termessi Pisid.).

Dativus pro ὑπό τινοc passivo subiungitur A. Chr. 62, 5. —

Dativi instrumenti exempla profero haec: ἵνα cτηριχθῶ τῇ δυνάμει cου A. M. 18, 25. cf. 28, 10. — ἐκέλευcε λάμναιc cιδηραῖc καθηλωθῆναι αὐτὴν καὶ ξέεcθαι κρεάγραιc cιδηραῖc ib. 22, 9 sq. — cφραγίcαcα ἑαυτὴν ὅλην τῷ cημείῳ τοῦ cταυροῦ ib. 29, 4. — τύπτουcα τῇ cφύρᾳ ib. 31, 13. cf. 33, 36. — ἀτενίcαcα τοῖc ὀφθαλμοῖc εἰc τὸν οὐρανόν ib. 37, 21 sq. — cκεπάcηc με τῷ πνεύματί cου ib. 38, 46 sq. — ξίφει ἀναιρεθῆναι ib. 40, 30. — ἵνα ... καὶ φωτίcῃ ὑμᾶc τῷ φωτὶ αὐτοῦ ib. 41, 13 sq. — εἶπεν ... γλυκείᾳ τῇ φωνῇ ib. 44, 4. — μύροιc ἔχριcεν A. Chr. 65, 15. — ἔδηcεν αὐτὸν ἁλύcεcι πεπυρωμέναιc ib. 71, 20. — κεφαλικῇ τιμωρίᾳ κολαcθήcεται ib. 73, 25. — καὶ λύcαντεc ὕδατι ἐπότιcαν αὐτόν ib. 76, 4. — ἆρα μὴ ὕπνῳ κατέχονται; A. Chr. 67, 30. — τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ πικρῷ θανάτῳ ἀνεῖλον A. Chr. 75, 22. — ἐτελεύτηcεν ... εἰδίῳ θανάτῳ Journ. of hell. stud. VIII. 266 (57) (tit. Pisidiae). —

Ex numero dativorum causae exempla profero haec: cυνδεδεμένοc cτοργῇ πρὸc τὴν ἄθληcιν τῆc ἁγίαc A. M. 15, 14. — ἐκεῖνο δι' οὗ ἐμιάνθηcαν τῇ ἁμαρτίᾳ ib. 33, 20. — τῇ τούτων φιλίᾳ ἀγόμενοc A. Chr. 65, 12. —

Dativi temporis exempla habemus haec: καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐλύθη τὰ δεcμὰ τῆc ὁcίαc A. M. 39, 6 sq. — τῇ ἑξῆc ib. 19, 15. — μηνὶ ἰουλίῳ ἑπτακαιδεκάτῃ A. M. 46, 22 sq. — ἐνάτῃ τοῦ μηνὸc ἰουλίου ἡμέρᾳ κυριακῇ A. Chr. 72, 29 sq. — ἐτελειώθη δὲ μηνὶ μαΐῳ ἐνάτῃ ib. 75, 5. —

VIII. De usu genetivi.

Ex genetivis possessivis profero hos: ἡ copòc Ἀλφίου τοῦ Ἀρτεμιδόρου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ C. J. G. 3913, 1 sq. (in tit. Hierapol.). — Eodem referendae esse videntur structurae hae: ὑμεῖc τὰc ὑμετέραc ψυχὰc τοῦ Σατανᾶ πεποιήκατε A. Chr. 58, 2 sq. — ἀνέcτηcα τοῦ ἐμοῦ τέκνου Βιάνοροc μνήμηc χάριν Mitt. 13. 256 (71) (tit. Laodicenus). cf. C. J. G. 3989 i (tit. Phryg.). —

Genetivi obiectivi exempla ponamus haec: ἀνενεχθεὶc . . . εἰc τὴν ἐπίγνωcιν τῆc ἀληθείαc A. M. 15, 8. — δίδωμι αὐτῆc τὸ τίμημα ib. 17, 15. — τὸν κτίcτην τῶν ἁπάντων θεόν A. M. 19, 5. cf. 22, 3. — τὸ μνημόcυνόν cου ib. 21, 34. — ὦ πάντων τῶν κακῶν ἐνθυμηταί ib. 22, 36 sq. — κριτὴc ζώντων καὶ νεκρῶν ib. 24, 10 sq. — ἡ cωτηρία ἡμῶν A. Chr. 66, 18 sq. —

Genetivus partitivus in universum raro usurpatur; plerumque ratio partitiva per ἐξ exprimitur, velut: τινὲc δὲ ἐξ αὐτῶν A. M. 21, 31. — καὶ ἔδραμον ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ ἐκ τῶν ὄφεων ἐκείνων A. M. 26, 2 sq. — ἐκ τῶν παγίδων μου ἑπτὰ cυνέτριψαc A. M. 32, 21. — ἐπίcτευcαν ἐκ τοῦ δήμου χιλιάδεc δεκαπέντε ἀνδρῶν ib. 40, 28. — τοῖc ἐξ ἐθνῶν πιcτεύουcι A. Chr. 57, 1. — μία δὲ ἐξ αὐτῶν A. Chr. 66, 2. —

Genetivi qualitatis usus in sermone volgari latius patet quam in optima Graecitate; neque enim solum cum numeralibus, sed etiam perinde atque apud Romanos cum adiectivis coniungitur; cum numerali: μετὰ τὸ γενέcθαι οὖν αὐτὴν ἐτῶν δεκαπέντε A. M. 16, 32. — cum adiectivis coniunctus: γένουc ὄντα ἀρχιερατικοῦ C. J. G. 4363, 11 (in tit. Termessi). — cὺ ποίου γένουc ὁρμᾶcαι; A. M. 18, 37. — ποίου γένουc ὑπάρχειc; A. Chr. 64, 3 sq. atque haec quidem exempla congruunt cum usu Atticorum; minus convenienter communi usui sunt haec adhibita: δημαρχικῆc ἐξουcίαc τὸ κ̄. 3834, 5 (in tit. Aezanor. a. 157). — θέλειc μαθεῖν ποίαc θρηcκείαc εἰμι; A. Chr. 64, 5. —

Secundum communem usum genetivum recipit verbum γεύεcθαι A. Chr. 56, 6. at verbum ἐcθίειν quamvis pars tantummodo consumpta intellegatur, accusativum: A. Chr. 62, 4: φάγεcθε ἀγαθά. Verbum ἄρχειν secundum normam iungitur genetivo: A. M. 34, 1 sq. —

Καταφρονεῖν et καταγελᾶν verba interdum contra praecepta grammaticae struuntur; namque καταφρονεῖν praeter genetivum etiam dativum recipit, ut: παρανγέλλω μηδένα καταφρονεῖν τῷ Λαιρμηνῷ Journ. of hell. stud. X 217 (tit. Phryg.). — μηδε[ὶc] καταφρονεῖ τῷ θεῷ ib. III 220 (5) (tit. Motellenensis). cf. etiam III 221. —

καταγελᾶν trahit accusativum: μηδὲ καταγελαcάτωcάν με οἱ ἐχθροί μου A. M. 21, 19. —

Verba reminiscendi secundum communem usum genetivum recipiunt, ut A. M. 40, 39. 42, 10. 42, 11. A. Chr. 74, 24 sq. — μνηcθῆναι semel praepositionem ὑπὲρ adsumit: ὅτι ἐμνήcθηc ὑπὲρ ἀcεβῶν καὶ ἁμαρτωλῶν A. M. 45, 23 sq. (prisca Graecitas praepositionem περὶ adsciverat).

At verba obliviscendi accusativum trahunt, ut: ἵνα ἐπιλάθηται ὁ θεὸc τὰc ἁμαρτίαc ἡμῶν A. Chr. 66, 5 sq. — ἐληθάργηcε τὴν εὐχήν A. M. 25, 36. (verbum ἐπιλανθάνεcθαι etiam ab Atticis cum accusativo interdum construitur).

Communi usui convenienter verba curandi cum genetivo construuntur, velut: τούτων φροντίζουcιν 3921, 7 (in tit. Hierapol.). — προνοήcουcιν δὲ τοῦ μνημίου οἱ ἀπελεύθεροί μου 3922, 8 (in tit. Hierapol.). — Verbum μεριμνᾶν in actis s. praepositionem περὶ adsumit: ἐμερίμνηcαc περὶ τούτου A. Chr. 74, 22. —

A norma non recedunt verba tangendi et temptandi, ut: A. M. 39, 8 sq. 40, 40. A. Chr. 57, 15. 66, 13. 76, 2. (ἅπτομαι), — λαμβάνομαι A. M. 40, 35. ἐπιλαμβ. A. Chr. 71, 4 sq. — δράττομαι A. M. 29, 4 sq. — activum λαμβάνειν hac significatione uno loco exstat, ubi accusativo iungitur: ἵνα λάβω cου τὴν κεφαλήν A. M. 45, 31. —

Κρατεῖν autem notione corripiendi accusativum adsumit, velut: κρατήcαc αὐτήν A. M. 26, 17. cf. 29, 18. 31, 3.

A. Chr. 68, 10. 13. 71, 19 sq. (Similiter N. T. cf. Wineri gr. § 30, 5 sub fin.).

De verbis audiendi observanda sunt haec: ἀκούειν plerumque accusativum rei adsumit ut: ἀκούουσα τὴν ἄθλησιν τῶν ἁγίων μαρτύρων A. M. 16, 33. — καὶ μετὰ τὸ ἀκοῦσαι τὴν φωνήν A. M. 40, 27. — ὡς δὲ ἤκουσαν τὰ ῥήματα τῆς γυναικός A. Chr. 60, 13. — ἀκούσας δὲ τὴν κραυγὴν ταύτην A. Chr. 72, 3. — οἱ δὲ ἀκούσαντες τὸν λόγον τοῦ ἁγίου A. Chr. 72, 23. — τοῦτο ἀκούσας A. Chr. 74, 26. — τοῦτο ἀκούσασα A. M. 32, 14. — ταῦτα ἀκούσας A. M. 18, 34. 37, 19. A. Chr. 70, 10. — ἀκούσας δὲ ταῦτα A. Chr. 72, 17.

Raro genetivus rei adhibetur, ut: ἀκούσασα δὲ τῆς φωνῆς ταύτης A. M. 31, 1. — ἐὰν δὲ . . . ἀκούσῃ τοῦ μαρτυρίου μου ib. 43, 23. — Personam vero nonnisi genetivo casu adsumit: A. Chr. 64, 10. 67, 29. 75, 24.

Composita autem εἰσακούω, ἐπακούω, κατακούω, ὑπακούω genetivum tantummodo tam rei quam personae admittunt, ut: εἰσακούσατέ μου A. Chr. 67, 31. — εἰσακούσατέ μου τῆς φωνῆς ib, 62, 3 sq. — ἐπάκουσον τῆς δούλης σου A. M. 42, 34. — ὁ ἐπακούσας αὐτῶν ib. 44, 36. cf. A. Chr. 59, 17. 62, 10. — ὅπως ἐπακούσωμαι τῶν διὰ σοῦ με παρακαλούντων A. M. 42, 37. — μετὰ τὸ ἐπακοῦσαι τῶν γραφῶν μου A. M. 44, 34 sq. — ἐπάκουσον τῆς ταπεινώσεώς μου A. Chr. 57, 10. — τῆς ἀθλήσεώς μου κατακοῦσαι A. M. 42, 3. — μήποτε ὑπήκουσεν ὁ θεὸς τῶν Χριστιανῶν τῆς δεήσεως αὐτῶν A. Chr. 59, 4 sq. —

Verbum αἰσθάνεσθαι secundum usum communem et genetivum et accusativum rei recipit, velut: ἡ δὲ ἁγία ὅλως οὐκ ᾐσθάνετο τῶν βασάνων A. M. 21, 16. — καὶ ὅπου ἂν αἰσθώμεθα ἢ ἀκούσωμεν ἔργον δικαίων A. M. 35, 8 sq. —

E verbis cum praepositione κατὰ compositis, quae significant accusare et condemnare, κατηγορεῖν construitur cum genetivo personae communi usui convenienter, ut: ἵνα μή τις ἰδὼν κατηγορήσῃ ὑμῶν A. Chr. 63, 6 sq. —

καταδικάζειν autem accusativum personae admittit,

velut: καταδίκαcον αὐτόν A. M. 24, 9. — passive: ὁ ἐπακούcαc αὐτῶν μὴ καταδικαcθήcεται ib. 44, 36 sq. (hoc casu etiam Synesium usum esse indicat Passowius). —

Verba, quae originem significant, construuntur omnibus locis cum praepositionibus ἀπὸ et ἐξ, ut: ὅτι ἀπὸ τῶν πονηρῶν γυναικῶν τῶν ἀρχαίων γεγεννήμεθα A. M. 35, 21. — ἡ γὰρ cωματική μου εἰκὼν ἀπὸ χοὸc τῶν ὑδάτων ἐcτίν, τὸ δὲ πνεῦμά μου ἐκ τοῦ θεοῦ ἐcτιν ib. 20, 3. —

Verba quae significant removere, recedere, liberare, parcere cet. convenienter communi usui et solum genetivum et praepositiones ἀπὸ et ἐξ adsumunt, velut: μὴ ἀποcτήcῃc ἀπ' ἐμοῦ τὸ ἔλεόc cου A. M. 37, 23 sq. — μὴ ἀποcτῇc ἀπ' ἐμοῦ ib. 24, 14. — ἀπέcτητε τῶν θεῶν A. Chr. 66, 20 sq. — ἀναχωρήcαc τοῦ cεκρέτου ib. 72, 4. — ἀναχώρηcον ἀπ' ἐμοῦ A. M. 30, 20. — cυνεχώρηcα τόπου τοῖc cυνεπιγεγραμμένοιc Bull. 2. 610 (29) (tit. Cibyrae a. 145). — ἐλευθερωθήcῃ ἐκ τῆc ὀργῆc τοῦ θυμοῦ μου A. M. 20, 35. — ἐλευθέρωcον αὐτὸν ἀπὸ πάcηc θλίψεωc A. M. 42, 9. 43, 23 sq. cf. A. M. 43, 29 sq. 45, 21. — ἀπόλυcόν με ἀπὸ cυνεδρίου ματαιότητοc τῶν ἀcεβῶν A. M. 21, 21. — ἀπόλυcον τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ A. M. 43, 24. — ἀπαλλαγήcεται τῶν παραπτωμάτων A. M. 43, 26. — καὶ ἐρρύcατο ἡμᾶc ἐκ τοῦ πατρὸc ὑμῶν τοῦ Σατανᾶ A. Chr. 61, 12 sq. — ῥύcαcθαί cε ἀπὸ βαcάνου πικρᾶc καὶ φοβερᾶc A. Chr. 75, 26 sq. — οὐκ ἐφείcατο τοῦ ἰδίου cώματοc A. M. 20, 7. 9. cf. 29, 2. 32, 15. A. Chr. 67, 8.

Verba implendi usui communis Graecitatis congruenter recipiunt genetivum, velut: πληcθεὶc θυμοῦ A. M. 22, 9. — ἔμπληcόν με τῆc cοφίαc cου A. M. 22, 15. cf. A. Chr. 58, 2. A. M. 38, 37. Item adiectivum μεcτόc A. Chr. 70, 21. —

Item verba privandi construuntur cum genet. ut A. Chr. 75, 25. Sic etiam χῆροc C. J. G. 3827 hh (tit. Cotyaei.). Item δέομαι usquequaque.

Verba redimendi adsumunt praepositionem ἐξ: ἐλευθέρουc πιπραcκομένουc ἐξηγοράcαμεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ χρυcίου.

A. Chr. 66, 10 sq. (optima Graecitas adhibuit solum genetivum; praepositio ἐξ etiam in N. T. adhibita est, cf. Wineri gr. § 30, 7 not.). —

Genetivus temporis non solum adhibetur ubi quaeritur quo tempore quid factum sit, velut A. Chr. 56, 1; sed etiam ubi quaeritur quamdiu, velut: δὶς δύο ἐτῶν ἐνθάδε κεῖμαι C. J. G. 3846 i. (tit. Aezan.). — ἀμφισβήτησις ... τρειβομένη πολλῶν ἐτῶν 3835, 2 sq. (in t. Aezan.), qui usus non recedit a communis Graecitatis consuetudine, cf. Kuehneri gr. II p. 324.

De positione observandum est, licet nullum pondus adsit, tamen genetivum permultis locis antecedere nomini ei, unde pendet, ut: A. M. 19, 17. 18. 23. 25, 35. 28, 14. 29, 12. 32, 31. 33, 39. 33, 4. 15. 34, 27. 35, 10. 38, 41. 41, 10. 42, 33. 38. 44, 9 sq. 46, 23. A. Chr. 67, 4. 11. —

Etiam vitiosae syntaxeos exempla observantur, qualia: σὺν τοῖς υείοῖς μου Δείου καὶ Χρυσάνθου καὶ Φίρμου καὶ Νόννης τῆς θοιγατρός C. J. G. 3989 b. (tit. Phryg.) et: ἀνεστήσαμεν τῶν γλυκυτάτων ἡμῶν γονέων Ἑρμῇ πρε. κὲ Ἀσσιατικῇ Mitt. 13. 251 (54) (tit. Laod.). Haud scio an verisimile sit id quod me monuit F. Solmsenus V. D., illam formationem explicandam esse inde, quod in pristina Phrygum lingua dativus sing. II. decl. in ου ceciderit velut σοpου Kuhnii ‘Zeitschr.’ t. 28, p. 396, XXI. Quamquam qui fieri potuit, ut etiam in femininis vocibus primi ordinis et in gen. sing. et plur tertiae declinationis, ubi terminationes alius formationis sunt, illa confusio oreretur? Nihil relinquitur, nisi ut statuamus ex singulari alterius declinationis per analogiam illum usum etiam in sg. I. et III. declin. translatum esse, deinde etiam pluralem occupasse. Alia exempla invenies C. J. G. 3989 d. 3990 f (tit. Laod.). Mitt. 13. 251 (53). 260 (82). 260 (83). 261 (85) (tit. Laodiceni.). —

IX. De quibusdam verbis, quae praepositionibus iunguntur.

Verbum πιςτεύω praeter solum dativum etiam praepositionem εἰς adsumit; dativum habes: A. Chr. 66, 12. 24. 71, 27; cum εἰς construitur: A. M. 16, 20. 19, 5. 22, 2 sq. 40, 28. A. Chr. 62, 15. 65, 28; (quae structura etiam in N. T. usitata est.)

ἐλπίζειν nonnisi cum praepositione ἐπὶ sequente dativo et accus. construitur; ἐπὶ c. dat. adhibetur: A. M. 21, 17. ἐπὶ c. accus. usurpatur: A. Chr. 70, 20.

Verbum χαλεπαίνειν construitur cum ἐπὶ c. accus. et κατὰ c. genet.: ἐχαλέπαινεν ἐπ' αὐτὴν ὁ δράκων A. M. 26, 16. — πάνυ ἔχει χαλεπᾶναι κατὰ coῦ A. M. 35, 12. (communis usus hanc structuram nusquam exhibet).

Secundum consuetudinem Graecorum verba ἀγαλλιάομαι, εὐφραίνομαι, μακροθυμέω, εὐωχέομαι, τέρπομαι, χαίρω adsumunt praepositionem ἐπὶ c. dativo, velut: A. M. 27, 24. 28, 6 sq. 40, 3. 46, 19. A. Chr. 60, 2.

πέποιθα construitur cum ἐπὶ sequente accus: τοῖς πεποιθόςιν ἐφ' ὑμᾶς A. Chr. 68, 10 (de hoc usu etiam in N. T. adhibito cf. Wineri gr. § 33.). —

X. De usu adiectivorum.

Secundum consuetudinem Graecorum adiectivum neutrale numero singulari adhibetur pro substantivo abstracto, ut: ὅτι ἐλεῶ τὸ νέον τῆς ἡλικίας coῦ A. M. 19, 19. — τὸ ἁπαλὸν τοῦ cώματός μου ib. 22, 2. — τὸ δυςεργὲς καὶ δυςεύρετον τοῦ πράγματος C. J. G. 3835, 6 (in tit. Aezanorum).

Nonnumquam pro adiectivo substantivum abstractum adhibetur ita, ut nomen ab illo pendeat genetivo casu, velut: ἀνενεχθεὶς ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀγνοίας A. M. 15, 7 sq. — λύτρωςαί με ἀπὸ ςυνεδρίου ματαιότητος τῶν ἀςεβῶν A. M. 21, 21 sq. — καὶ ἐλθέτω ἐπ' ἐμὲ τοῦ ἁγίου cου πνεύματος ἡ ἡδύτης καὶ ἡ χρηςτότης A. M. 26, 14 sq. cf. 32, 32. — ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν ταπείνωςίν μου A. M. 28, 26. —

Ad usum linguarum Semiticarum nescio an referenda sit forma καὶ ἄλλον ἐθεώρουν μελανὸν ἐν μελανίᾳ πολλῇ A. Chr. 71, 11 sq. —

XI. De usu comparativi et superlativi.

Praepositio παρὰ ita adhibetur, ut omissa voce quae gradum indicat, comparativi vice fungatur, velut: κλαῦσαί με δεῖ παρὰ πάντα ἄνθρωπον i. e. μᾶλλον ἢ πάντα ἄλλον ἄνθ. A. Chr. 61, 5. —

Similiter pro comparativo positivus sequente ὑπὲρ praepositione adhibetur, ut: καλῶς σοι ἔσται ὑπὲρ πάσας τὰς ἡλικιώτιδάς σου A. M. 19, 21. — τοῦ δὲ χαλκώματος στίλβοντος ὑπὲρ τὴν φλόγα τοῦ πυρός A. Chr. 71, 2. (de hoc usu cf. Wineri gr. § 36, 2). —

Pro positivo comparativus adhibitus est: καὶ τάχιον ἀπὸ τοῦ τόπου ἐκείνου τὸ αἷμα ῥεῖ A. M. 33, 13); qui usus redit ad communem consuetudinem).

Superlativi forma in actis s. raro adhibetur; plerumque per adverbia πάνυ, σφόδρα, πολὺ circumscribitur, ut: πάνυ γὰρ ὡραία ἐστὶ τῷ κάλλει A. M. 17, 16. — οὐαὶ ἡμῖν ταῖς πολὺ ἁμαρτωλοῖς A. Chr. 65, 23. — ἐπ' ἀληθείας δὲ ἦν ἡ ἁγία τρυφερὰ σφόδρα A. M. 21, 28. — δράκων μέγας καὶ φοβερὸς σφόδρα A. M. 25, 23. — ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος φρόνιμος σφόδρα A. Chr. 56, 13 sq. cf. 66, 6. 71, 11. 72, 12. —

Nonnumquam positivus et superlativus eidem nomini attribuuntur, ut: ὁ ἀνομώτατος καὶ εἰδωλολάτρης ἔπαρχος A. M. 70, 10. — ὁ δὲ ὠμότατος καὶ ἀναιδὴς ἔπαρχος A. M. 23, 24 cf. etiam: ὢ ἀτυχέστατον βασίλειον καὶ κατεφθαρμένον A. Chr. 63, 13. —

Superlativi munera sustinet etiam forma ὁ θεὸς τῶν θεῶν A. Chr. 71, 28; qui usus a poetis Graecis non alienus est, a prosae orationis scriptoribus nescio an contemptus sit. Similia exempla exhibet N. T. cf. Wineri gr. § 37, 2.

XII. Notabilis est usus numeralis εἷς in formulis εἰς ἕν = simul omnes A. Chr. 70, 11 et ὑφ' ἕν = uno eodemque tempore ib. 72, 1.

XIII. De activi, medii, passivi usu.

E verbis transitivis quae intransitive usurpantur profero haec: αὐξάνειν: ἥτις αὐξήσασα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς τροφοῦ κατέμενεν A. M. 16, 26. — ἐναλλάσσειν: καὶ ἐνήλλασσεν αὐτῆς ἡ ὄψις A. M. 25, 35; (qui usus recedit a consuetudine communis Graecitatis);

κλίνειν: ἔκλιναν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων A. M. 45, 3 sq. (hunc usum invenies etiam apud scriptores inprimis cadentis Graecitatis);

secundum usum communis Graecitatis etiam προκόπτειν intransitive usurpatur, ut: προκόπτειν παρὰ τῇ τροφῷ A. M. 16, 32. —

Convenienter optimae Graecitati ἔστι cum adverbio impersonaliter usurpatur, velut: καλῶς σοι ἔσται A. M. 19, 21. — μή σοι καλῶς A. Chr. 64, 18, et frequentissime in formulis imprecationum titulis sepulcralibus usitatissimis, quarum exempla iam supra apud dativum attuli.

Ad usum communem referri non possunt haec verba impersonaliter adhibita: θαυμάζει: ἐπειδὴ πολὺ θαυμάζει εἶναι αὐτὸν δυνατόν A. Chr. 59, 11; quamquam verendum est ne θαυμάζει corruptum sit. — πονεῖ τινι: πάνυ οὖν πονεῖ ἡμῖν διὰ σέ A. M. 21, 34.

Activum verborum transitivorum rarissime habet notionem causativam; omnibus fere locis planius et accuratius haec significatio per verbum ποιεῖν redditur, velut: A. Chr. 65, 14. 66, 25 sq. 68, 23 sq. 70, 28. —

In potestatem passivi transiit activum περιέχειν, ut: καθὼς εἰς τὴν Ἔξοδον Μωυσέως περὶ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ περιέχει A. M. 35, 14 sq. cf. τὸ συνέχον 'contextus'.

Eundem usum in tit Carico a. 116 aut proximi (Bull.

IX. 347) et similiter in tit. Cumaeo (Euang. scholae Smyrn. mus. 1876 n. ρια, 42) exstare notavit Usener ad p. 35, 15.

Naturam verbi transitivi induit verbum χαίνειν: καὶ ἔχαναν (sc. οἱ ὄφεις) τὸ στόμα τοῦ δράκοντος A. M. 26, 4; quae structura communi dicendi generi attribui non potest.

In usu medii dynamici et directi reflexivi Graecitas Pisidiae et Phrygiae non recedit a communi usu, nisi quod medium directum reflexivum rarius usurpatur, frequentius activum addito ἑαυτὸν reflexivo, ut: ταπεινοῦν ἑαυτόν A. M. 24, 6. — φανεροῦν ἑαυτόν ib. 31, 2. — σφραγίζειν ἑαυτόν ib. 29, 3 sq. — ῥιπτεῖν ἑαυτόν A. Chr. 57, 9. — πατάσσειν ἑαυτόν ib. 75, 3. — medium habes exempli gratia: κατεσφραγίσατο ὅλον τὸ σῶμα αὐτῆς τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ A. M. 36, 10 sq. —

Rursus contra normam medium καλύπτεσθαι cum notione activa positum est: Ζμυρναία δὲ κόνις με καλύψατο C. J. G. 3846 z^{60} (tit. Aezan.). —

Item contra normam dicitur διδόναι ἑαυτὸν ὄπισθεν = dare se retro, ut: ὄπισθεν ἑαυτὸν ἔδωκεν A. Chr. 74, 26. — ὄπισθεν ἑαυτὴν δέδωκεν ib. 60, 9 sq. —

Communi usui non repugnat quod verbum, quod activo genetivum vel dativum personae trahit, ubi passive pronuntiatur, perinde atque transitivum personam nominativo casu recipit, ut: ὅτι μὴ γνοὺς θεὸν οὐκ ἐνεκλήθην, νῦν δὲ ἐπιγνοὺς αὐτὸν τυραννοῦμαι A. Chr. 61, 5 sq. — similiter: παρὰ τῶν ταχυγράφων τῶν ὄντων ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις καὶ τῶν τὰ γράμματα διὰ χειρὸς πεπιστευμένων A. M. 16, 17 sqq. — οὐ προστέταγμαι θύειν ματαίοις A. Chr. 58, 5. (cf. de hoc usu quae dixit Usenerus in Vita Theodosii, adnot. ad 9, 16 p. 122).

Verbi ἱστάναι aor. II. act. qui notionem intransitivam habet, officio fungitur aor. I. passivi, qui in usu non est, exempla habes: καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ῥαιδίον αὐτοῦ A. M. 18, 35. — καὶ εἰκόνα σοι χρυσῆν ποιήσω κατὰ πόλιν στῆναι A. Chr. 67, 12 sq.

XIV. De usu temporum.

Licet in universum Graecitas Pisidiae et Phrygiae in temporibus sequatur normam grammaticae, tamen non desunt exempla quibus apparet, sermonem cotidianum non tam certis dicendi legibus adstrictum fuisse ut non interdum eis repugnaret; in singulis observanda sunt haec:

Pro praesenti contra usum optimae Graecitatis perfectum usurpatum est, ut: ὁμολογήσατε θεὸν εἰς ὃν ἐγὼ πεπίστευκα A. Chr. 65, 28. (cf. Vita Theodos. p. 119.).

Praesens usurpatum est, ubi ratio postulat futurum, (plerumque antecedit enuntiatum condicionale vel imperativus, cf. Act. Pelagiae p. 49): ἐὰν ἐλευθέρα ἐστίν, κρατήσω αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα· εἰ δὲ δούλη ἐστί τινος, δίδωμι αὐτῆς τὸ τίμημα καὶ κτῶμαι αὐτὴν παλλακίδα A. M. 17, 14 sq. — νῦν εἰπέ μοι, καὶ τότε ἐγὼ πάντα σοι ἀπαγγέλλω A. M. 34, 31. — καὶ ἔνθα σου κείμενον ὑπάρχει τὸ σῶμα, ἀποστέλλω τὸ ἔλεός μου εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον A. M. 44, 9 sqq. cf. 44, 1 sqq. — ἐὰν μὴ ποιήσῃς τοῦτο, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν A. M. 45, 32 sq. — εἰ δὲ μή, ἡμεῖς ἀπελθόντες λέγομεν τῷ βασιλεῖ ὅτι οὐχ εὕρομεν αὐτόν A. Chr. 61, 15. — τὸ δὲ γένος ἐὰν ἐρωτᾷς, ἢ τὸ ἔθνος ἢ τὴν χώραν μου εἰς τὸ πρόσωπόν μου βλέπε καὶ μανθάνεις τὸ ἔθνος μου A. Chr. 64, 7 sqq. — καὶ γράφω τοῖς πᾶσιν, ἵνα ἱερέα σε καταστήσω A. Chr. 64, 11. — ἐάν τι ὑστέρησα, παρακαλῶ, ἑπταπλάσια ἀποδίδωμι ὑμῖν A. Chr. 70, 6. — ἐὰν ἐπιμείνῃ ἡ ζωή μου, πολλοὺς προσάγει δι' ἐμοῦ ὁ θεὸς εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐπίγνωσιν ib. 70, 24. — ἀλλὰ δὸς χάριν τῷ σώματί μου, ἐπειδὴ πολλοὶ ζητοῦσί με ἁρπάσαι εἰς πόλιν ἢ χώραν ἢ ὄρος ib. 74, 11 sqq. —

Interdum enuntiato futuro dicto adnectitur enuntiatum praesenti prolatum, ut: ἐνίσχυσόν με, ὅπως νικήσασα αὐτὸν πατήσω καὶ δόξαν ἀναπέμπω σοι A. M. 17, 38. — ἐὰν δὲ πεισθῇς μοι . . . τὸ σῶμά σου ἔσται μοι ποθεινόν, καὶ παρόντων πάντων ὁμολογήσω σε ὅτι ἔσῃ ἀνάπαυσις τῆς ἐμῆς ψυχῆς, καὶ λαμβάνω σε ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα A. M. 20, 31

sqq. — τούτοις δὲ οὐ πεισθήσομαι οὐδὲ θύω ib. 22, 5. — καὶ οὕτως τοῦ ἅρματος καὶ δέξονται ἀντὶ τῆς ἡδύτητος τῆς εὐωδίας ὀσμὴν σαπρίας, καὶ ἐμβαλῶ εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν πῦρ καιόμενον, καὶ οὕτως ἀκμέλατος αὐτοῖς ἐστιν ἡ ἁμαρτία, ὥσπερ μάχαιρα εἰσελθοῦσα εἰς τετράποδα, καὶ τάχιον ἀπὸ τοῦ τόπου ἐκείνου τὸ αἷμα ῥεῖ A. M. 38, 8—13. — καὶ εἴτινος εἰς χεῖράς ἐστι τὸ βιβλίον μου καὶ θήσει αὐτὸ πρὸς τὰ γόνατα αὐτοῦ, ἀπαλλαγήσεται τῶν παραπτωμάτων A. M. 43, 24 sqq. cf. etiam 44, 17 sq. —

In protasi enuntiati condicionalis praesens adhibitum legitur, quamvis in apodosi sit ind. futur. A. M. 44, 18 sqq. —

Saepius pro aoristo perfectum adhibetur, quamquam res semel acta exponitur, ut: αὕτη ἡ ἁγία Μαρῖνα γέγονέ τινος ὀνόματι Αἰδεσίου A. M. 16, 22. — ὀλίγα νομίσματα δεδωκὼς ἐκ τῆς πενίας μου εἴληφα τὰ ὑπομνήματα ib. 16, 16. — Similia exempla apud Theodorum invenies collecta in Vita Theodosii p. 120.

Perfectum adnectitur aoristo: πῶς οὖν σὺ τοῦτο τετόλμηκας καὶ ἀντὶ τοῦ θῦσαι αὐτοῖς καὶ μύρα προσενεγκεῖν καθελοῦσα ἐλέπτυνας; A. Chr. 68, 15 sq. —

Praeterea perfectum adhibitum est antecedente aor. et subsequente imperfecto: ταῦτα δὲ αὐτοῦ προσευχομένου ἰδοὺ εἰσῆλθεν γυνὴ συλλέξαι ῥόδα, καὶ τοῦτον ἰδοῦσα καθήμενον καὶ κλαίοντα, ὄπισθεν ἑαυτὴν δέδωκεν καὶ ἐλθοῦσα διηγεῖτο γείτοσιν A. Chr. 60, 7—10. —

Imperfectum usurpatum est, ubi exspectamus aoristum: τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλεγον αὐτῇ A. M. 21, 31. 46, 11—14. A. Chr. 60, 13 sq. 71, 7. 72, 21. 73, 16. 75, 22. —

Saepius aoristus et imperfectum coniuncta deprehenduntur:

καὶ ταῦτα εἰπούσης αὐτῆς ἤρξαντο οἱ δήμιοι τύπτειν αὐτὴν ἐπὶ πλεῖον, ὁ δὲ κῆρυξ ἔλεγεν αὐτῇ A. M. 21, 25 sqq. — ἔτρεχεν δὲ κύκλῳ Μαρίνης μετὰ γυμνῆς ῥομφαίας, καὶ ὁ συριγμὸς αὐτοῦ ἐποίησεν δυσωδίαν δεινήν A. M. 25, 32 sq. — καὶ ταῦτα εἰπούσης αὐτῆς ἐχαλέπαινεν ἐπ᾽ αὐτὴν ὁ δράκων, καὶ κρατήσας αὐτὴν ἔθηκεν τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐπάνω

τοῦ τετραγώνου A. M. 26, 15 sq. — ἔλεγόν σοι καὶ οὐκ ἤκουσάς μου A. Chr. 75, 24. Similiter A. Chr. 72, 25 bis 73, 7. —

Antecedente aoristo saepius praesens positum est: καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ παρέστη αὐτῷ ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ καὶ λέγει αὐτῷ A. Chr. 57, 13 sq. Cf. ib. 58, 11. 66, 14 sq. 74, 26 sq. —

Imperativo praesentis iunctus est imperativus aoristi: μὴ μωρολόγει αἰσχρῶς, ἀλλὰ θῦσον τοῖς θεοῖς A. Chr. 64, 20.

Iam si quaerimus, in adhibendis temporibus quid intercedat differentiae inter sermonem volgarem Pisidiae Phrygiaeque et inter communem usum vix certi licet quidquam statuamus, ut cum usus sit eiusmodi, cuius exempla etiam apud scriptores Graecos praesertim infimae aetatis inveniantur. Id quidem certe licet suspicari usum perfecti loco aoristi maxime sermonis volgaris esse proprium.

XV. De usu modorum.

Pro formulis ὀλίγου δεῖν, ὀλίγου ἐδέησα vel solo ὀλίγου quarum nullum exemplum exstat, sermo volgaris Phrygiae adhibet ἐγγίζειν cum genetivo infinitivi constructum, ut: ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη καὶ ἤγγισε τοῦ καταπεσεῖν ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ A. Chr. 63, 11.

Optativi potentialis usus unum exstat exemplum: καὶ οὐκ ἂν παρασαλεύσαις μου τὴν ἁγνείαν A. M. 19, 23 sq. Hoc inde explicandum est quod optativi terminationes a quibusdam ceterorum modorum terminationibus in pronuntiatione prorsus discerni desitae sunt idioque sermo volgaris notionem potentialem paullatim per verba circumscribere coepit. In adhibendo modo irreali sermo volgaris non recedit ab usu communi; cf. A. Chr. 68, 13 sq. Usus coniunctivi hortativi idem est atque in communi Graecitate nisi quod coniunctivus aoristi frequentius adhibitus esse videtur; cf. A. M. 41, 17. 19. A. Chr. 61, 10. 66, 3. 72, 13. 76, 1.

Coniunctivus hortativus etiam loco indic. futur. ad

hibitus est: ἐὰν μὲν ἰδίῳ θελήματι θελήcω ἐλθεῖν πρὸc αὐτόν, ἔλθω μεθ' ὑμῶν A. Chr. 61, 10 sq. —

Regula observatur in adhibendo coni. prohibitivo addita μὴ particula.

Praeter modum optativum ad exprimendum quid optet aliquis, etiam coniunctivus aor. in usu fuisse videtur, velut: ὁ κατοικῶν τὸν αἰῶνα cκεπάcῃc με τῷ πνεύματί cου ὑπὸ τὴν ἁγίαν cου cτολήν A. M. 38, 46. (de hoc usu apud scriptores Graecos raro cf. Kuehneri gr. p. 201 not. 1). Optativum habes A. M. 18, 21. 21, 18. 38, 52. 45, 31. A. Chr. 64, 13. — εἰ particula optativo addita est A. Chr. 69, 13 sq. —

Iam accedamus ad usum modorum in enuntiatis eis quae pendent ex enuntiatis primariis.

a) Enuntiata eà quae pendent e verbis sentiendi et declarandi recipiunt coniunctionem ὅτι atque quamvis contineant tempus praeteritum, tamen eundem modum idemque tempus, quod obtinerent, si non penderent, servant; velut A. Chr. 71, 23 sq. 73, 22 sq. 61, 15. —

Similiter etiam in indirectarum interrogationum sententiis servantur modi et tempora, ut: A. M. 15, 10. 13. 32, 34 sq. 35, 22.

b) In enuntiatis finalibus adhibentur particulae ἵνα, ὅπωc negative ἵνα μή, ὅπωc μή, μὴ solum. Particula ὡc in usu non est. Construuntur autem hae particulae cum coni. praes. vel aor. et indicativo futuri, sive antecedit tempus primarium sive praeteritum. Nam optativus orationis obliquae non adhibetur.

Coni. praes. e verbo indicat. vel imperativo aoristi pendet, ut: A. Chr. 59, 3—5. 61, 7 sqq. 74, 15—18.

Multo frequentior est coni. aoristi usus; sic post ind. praes.: A. M. 19, 10. 31, 6. 36, 26 sq. 41, 11. A. Chr. 64, 11. 66, 12 sq. 67, 10. — post imperativum praes.: A. M. 41, 7. 10. A. Chr. 64, 18. 70, 22. — post imperat. aor.: A. M. 17, 37 sq. 21, 22. 22, 17. 24, 7. 26, 8. 38, 42. 38, 45. A. Chr. 57, 12. 59, 10. 60, 4. 5. 62, 10. 63, 6. 64, 17. 65,

12. 66, 5. 67, 9. 73, 20. 74, 1. 3. — post coni. deliberat. praes. A. M. 21, 12. — post coni. hortat. aor. A. Chr. 72, 13. — post indic. aor. A. M. 29, 21. 38, 38. A. Chr. 68, 25. 67, 4 sq. C. J. G. 3835, 11 (in tit. Aezanor.). — post indic. perfecti: A. M. 42, 36. — post optativum aor. A. M. 45, 31. — absolute dictum est ὅπως μὴ c. coni. aor. A. M. 37, 25. —

Rarius ἵνα et ὅπως cum indicat. fut. construuntur; sic post imperat. aor.: A. Chr. 74, 8 sq. (Animadvertendum est A. M. 36, 27 verbum ἔσομαι non pendere ex ἵνα particula, sed potius a voce καὶ novam incipere sententiam).

c) Enuntiata condicionalia in protasi habent particulas εἰ et ἐάν.

I. Particula εἰ iungitur:

α) cum indic. praes., in apodosi est item ind. praes., velut: A. M. 17, 15. 41, 11. A. Chr. 68, 1; vel imperativus, ut: A. Chr. 65, 5. 67, 25.

β) cum ind. futur., in apodosi est item ind. futur., ut: A. M. 43, 26. 44, 18—21. quamquam utroque loco εἰ neglegentius pro ἐὰν positum esse videtur.

II. Particula ἐὰν construitur:

α) cum coniunctivo aor., in apodosi est indic. futur., ut: A. M. 20, 31. 23, 31. 43, 28. A. Chr. 58, 8. 59, 2. 65, 24. 30. 66, 1. 72, 16 sq. 74, 24;
vel imperativus aor., ut: A. M. 42, 7 sq. 42, 9 sq. 43, 14 sq. A. Chr. 59, 8;
vel indicat. praes., ut: A. M. 22, 2 sq. 32, 28. 35, 11 sq. 45, 32. A. Chr. 70, 24;
vel coni. hortat. aor., ut: A. Chr. 61, 10.

β) cum coni. praes., in apodosi est imperat. aor., ut A. Chr. 61, 14.

γ) cum coni. perfecti et simul aor., in apodosi est imperat. aor. ut: A. M. 43, 22. Ne in his quidem exemplis normae communis Graecitatis usus repugnat.

Praeter has structuras etiam scriptoribus Graecis usitatissimas exstant quaedam, quae communi dicendi

generi attribui non possunt, sed sermonis volgaris propriae esse videntur. Occurrunt enim exempla quibus apparet εἰ et ἐὰν particulas modo indicativo modo coniunctivo sine ulla differentia iungi. In causa fuisse videtur pronuntiatio, qua effectum est, ut III. pers. sing. praes. in ει et ῃ et futur. act. in cει prorsus idem sonaret atque III. pers. sing. coni. aor. II. act. in cῃ. Quae confusio iam altero a. Chr. n. saeculo orta esse videtur (cf. Hatzidakis Introd. gr. neogr. p. 216).

Itaque invenimus εἰ constructum cum coni. aor., in apodosi indic. futur., ut: εἰ δ'ἕτερόν τιc ἐπιcενένκει εἰc τὸ μνημεῖον ἔcτε τῷ ... Journ. of hell. stud. 4. 405 (21) (tit. Pepuzens. a. 260. p. Chr. n.). — εἰ δέ τιc ἕτερον ἐπιcενένκει ἰc τοῦτο τὸ ἡρῷον ἔcτε αὐτῷ πρὸc [τὸν θεόν] C. I. G. 3872 c (tit. Sebastae, a. 354. p. Chr. n.). — οὐδενὶ δὲ ἑτέρῳ ἐξέcται τεθῆναι, χωρὶc εἰ μή τι πάθῃ ἡ θυγάτηρ μου Ἄπφιον 3902 m (tit. Eumen.), in apodosi est etiam optat. praes., ut: εἰ δέ τιc εἰcτήλην ἢ τύνβον τήνδε ἀλίτηται, αἰεί οἱ γενεή τε καὶ οἶκοc πήματ' ἔχοιτο cet. Amer. journ. of archaeol. 1. 142 (tit. Docimii.). —

ἐὰν constructum est c. indic. futur., in apodosi adhibitus est ind. futur: ἐὰν δέ τιc τολμήcει παρὰ ταῦτά τι ποιῆcαι, εἰcοίcει τῷ ἱερωτάτῳ φίcκῳ δηνάρια πεντακιcχείλεια C. I. G. 3922 (tit. Hierapol.). — ὡc ἐάν τιc κηδεύcει, εἰcθήcει τῷ ἱερωτάτῳ φίcκῳ χ φ̄ 3902 k (tit. Eumen.). —

ἐὰν constructum est cum indic. praes., in apodosi adhibitus est ind. futur.: ἐὰν ἐλευθέρα ἐcτίν, κρατήcω αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰc γυναῖκα A. Mar. 17, 14. —

ἐὰν constructum est cum ind. aor., in apodosi est indic. praes., ut: ἐάν τι ὑcτέρηcα, παρακαλῶ, ἑπταπλάcια ἀποδίδωμι ὑμῖν A. Chr. 70, 5 sq. —

Cum optativo autem neutra particula constructa invenitur.

Pro ἐάν τιc δὴ et ἐὰν δέ τιc per tmesim dicitur εἴτιc δᾶν et εἴτιc δ' ἄν, de qua forma iam supra accuraitus diximus.

In enuntiatis temporalibus, ubi de re futura vel exspectata agitur, plerumque particulae temporales addita ἂν particula secundum normam cum coni. aor. construuntur, ut in exemplis hisce: ὕπαγε εἰς τὸν βυθὸν τοῦ ᾅδου, ἕως ἂν δῷς λόγον περὶ τῶν ψυχῶν, ὧν ἀπώλεσας A. M. 36, 2 sq. — νῦν μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, ἄχρις ἂν προσομιλήσω τῷ δήμῳ ib. 40, 3. — ὁ δὲ ἔπαρχος προσέταξεν τηρεῖσθαι αὐτήν, ἄχρις ἂν παραγένηται ἐν τῇ πόλει ib. 19, 11 sq. cf. A. Chr. 69, 1 sqq. —

Interdum autem ἂν particula omissa deprehenditur, ut in: κἀγὼ αὐτὸν φυσιῶ, ἄχρις καταλύσω τοὺς νεφροὺς αὐτοῦ A. M. 33, 3. — καὶ καθ' ὅσον ποιήσω αὐτοὺς τῇ ἁμαρτίᾳ περιπεσεῖν, τότε τὰ βέλη μου τὰ πολεμικὰ βοηθήσουσίν μοι ib. 33, 5 sqq. quamquam ποιήσω etiam indicativus futuri licet haberi; (quae structura etiam apud scriptores Graecos invenitur, cf. Wineri gr. § 42, 3). Ne harum quidem particularum optativo iunctarum ullum exemplum exstat.

Cum indicativo aor. iunctum inveni ὅταν pro ὅτε: ὅταν ἔζων ἐγώ C. I. G. 3964, 8 (in tit. Apameae Ciboti). (de qua structura iam in LXX usitata vide quae dixit Hatzidakis, Introd. gr. neogr. p. 216 sq.).

In sententiis relativis, quae sensum finalem habent, secundum normam indicat. futuri usurpatus est, velut: A. M. 44, 7 sq. 14 sq. —

Item secundum communem usum in enuntiatis relativis, quae notionem universalem habent, coni. aor. addita ἂν particula adhibitus est, ut: A. M. 35, 7 sqq. 43, 19 sq. C. I. G. 3919, 7 (in tit. Hierapol.). 3920, 7 ib. Papers 2. 19 (tit. Heracl.).

Nonnumquam autem loco ἂν particula καὶ usurpata est ita, ut sequatur indic. praes., ut: φύλαξον τοὺς τόπους, ὅπου καὶ ὑπομνήματά μου κατάκεινται A. Chr. 74, 16. Atque haec quidem structura haud scio an soli sermoni volgari attribuenda sit, cum eiusmodi usus nullum exemplum apud scriptores Graecos inveniatur.

Interdum relativa iunguntur coni. omissa ἂν particula, ut: A. Chr. 72, 7. C. J. G. 3902 o (tit. Eumen.). Bull. 7. 268 (10) (tit. Cretopolit.); qui usus ad eandem rationem redit qua in enuntiatis temporalibus.

Frequentissime autem ὃς ἂν construitur cum ind. futur., in apodosi invenimus indic. futur. et optativum, velut: κηδευθήσετε ... καὶ ὃν ἂν αὐτὸς βουληθήσαιτε C. I. G. 3923, 4 (in tit. Hierapol.). — ὃς ἂν προσοίσει χεῖρα τὴν βαρύφθονον Ἑκάτης μελαίνης περιπέσοιτο δαίμοσιν 3857 k (tit. Phryg.). — ὃς ἂν τῇ σορῷ κακοεργέα χεῖρα προσοίσει, δώσει τῷ θεῷ λόγον Journ. of hell. stud. 4. 434 (tit. Corasensis a. 211. p. Chr. n.). cf. 3891. 3902 r (titulos Eumenenses). 3915 (tit. Hierapolit.). 3956 c (tit. Lacin.); qui usus haud scio an etiam scriptoribus senescentis Graecitatis concedendus sit; cf. Wineri gr. § 43, 5 not.

Sermonis volgaris proprium fuisse videtur interdum ἐὰν pro ἂν ponere. In actis sanctorum unum quidem exstat exemplum: ἐν τῷ τόπῳ, οὗ ἐάν ἐστι A. M. 43, 19; multa autem exempla exhibent scriptores LXX, Novi Testamenti, praeterea Philo, Artem., Mal., Theoph. (cf. Sophoclis Lexicon Graec. p. 409.).

Forma κἂν sequente coniunctivo ut: A. Chr. 69, 8. 73 18 etiam scriptoribus Graecis usitata fuit; at κἂν sequente imperativo haud scio an sermoni volgari adsignandum sit; eiusmodi exemplum habes A. M. 31, 2 sq.: κἂν νῦν, ἐφ' ὃν καταπεπάτηκας, Μαρῖνα, κρατοῦσα αὐτὸν κατάμαθε τὴν καρδίαν αὐτοῦ (cf. Kuehneri gr. p. 171, 3). —

Postremo loco commemorandum est, in quibusdam sententiis, quae continent demonstrativum, non ὥστε c. infin., sed ὅτι sequente indic. adiungi, velut: τοιοῦτοι γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ ὑμῶν, ὅτι ὑπὸ γυναικὸς ἐκινήθησαν A. Chr. 68, 18. Quae res nescio an inde explicanda sit, quod ὥστε particula infinitivo iungi apud volgus paullatim desita est. Adsumptus est indicativus, qui usque ad nostram aetatem in usu perseveravit. Pro ὥστε autem non minus frequentabatur ὡς eadem significatione et item sequente indica-

tivo. Cum autem ὡς non solum in enuntiatis consecutivis, sed etiam in eis, quae pendent a verbo sentiendi et declarandi, adhiberetur eadem ratione qua ὅτι, fieri potuit, ut ὡς cum ὅτι plane confunderetur atque ὅτι potestatem consecutivam indueret. Alia enim ratio explicandi vix inveniri possit. Eundem usum habes apud LXX, Theod. I., Ioannem Mosch., Leont. Cypr. (quos laudat Sophocles in Lexico Gr. p. 822, 10.). —

XVI. De usu imperativi.

Perinde atque in communi Graecitate pro imperativo saepius indic. futuri ita adhibetur, ut imperandi forma propius accedat ad optandi vel exspectândi formam, ut A. M. 43, 32. 44, 1.

Interdum autem indic. futur. vim imperandi auget, velut: A. Chr. 73, 25 et in titulis sepulcralibus.

Differentia ea quae intercedit inter imperativum praesentis et imperat. aor. non usquequaque observata est ideoque quibusdam locis ubi res iteranda vel duratura intellegitur pro imperativo praes. imper. aor. adhibitus est, ut: A.M. 42, 34. 8. 11. 43, 13. 16. 18. 20. 23. 24. Sic μεῖνον A. Chr. 74, 1. — ἐκδέξασθέ με ib. 62, 1. —

Prohibitivus plerumque secundum regulam exprimitur per μὴ sequente coni. aor., nonnumquam vero μὴ cum imperativo aor. adhibitus est, sed hoc in solam III. personam plural. cadere videtur, ut: καὶ μὴ καταπατησάτωσαν τὴν ψυχήν μου A. M. 17, 20. — μηδὲ καταγελασάτωσάν με ib. 21, 18 sq. atque in his locis μὴ c. imperat. aor. variat cum optativo et coniunctivo aor.

Semel exstat imperativus praes., ubi μὴ c. coni. aor. exspectamus: μηδὲν εὐλαβοῦ A. M. 31, 5. —

XVII. De usu infinitivi.

Quamvis norma qua praecipitur ut subiectum apud infinitivum si idem est atque in enuntiato primario, non

iteretur, si diversum est proprie exprimatur, in universum observetur, tamen nonnumquam, ubi subiectum infinitivi exprimendum erat, regula neglecta est, ut προcέταξεν κρατηθῆναι A. M. 17, 13. — ἐλθέτω ἡ ἁγία περιcτερά cου . . . ὥcτε εὐλογηθῆναι ὑπ' αὐτῆc A. M. 38, 50. —

Infinitivo articulus praepositus est,

a) ubi subiecti munera suscipit: καλὸν τὸ γηρᾶν καὶ τὸ μὴ γηρᾶν C. I. G. 3902 r (tit. Eumen.). — οἷc τὸ ζῆν ὕβριν φέρει ibid. —

b) ubi pendet e verbo:
ἤγγιcε τοῦ καταπεcεῖν ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ A. Chr. 63, 11. —

c) ubi pendet e praepositionibus:
- ex ἀντί A. M. 38, 44. A. Chr. 68, 16.
- ex εἰc A. M. 19, 24.
- ex ἐν A. M. 33, 16. 46, 18.
- ex ἐπί A. Chr. 56, 5.
- ex μετά A. M. 16, 27. 31. 30, 26. 33, 14. 36, 5. 40, 27. 44, 34. 46, 11. A. Chr. 64, 6. 75, 17.
- ex πρό A. M. 34, 34. —
- ex πρόc 3902 k, 5 (in tit. Eumen.).

d) significationem finalem genetivus infinitivi prae se fert eadem ratione qua apud LXX et scriptores N. T.), velut: ἀποcτέλλω τοὺc ἀγγέλουc μου τοῦ δοῦναι αὐτοῖc τὸ θαρρεῖν A. M. 44, 12 (de qua structura etiam scriptoribus Graecis usitata cf. Wineri gr. § 45, 4).

Infinitivus sine articulo adhibetur post verba impersonalia, ut:

1) δεῖ, cuius structurae exemplis non egemus,

2) γίνεται A. M. 38, 52. quamquam A. M. 45, 31 ἵνα sequitur: μὴ γένοιτο . . . ἵνα λάβω cου τὴν κεφαλήν. cf. etiam A. Chr. 64, 18; qui usus communi Graecitati adsignari non potest.

3) ἐνδέχεται: οὐκ ἐνδέχεταί με ταῦτα cοὶ ἐξειπεῖν A. M. 34, 32, qui usus ad communem consuetudinem redit;

4) θαυμάζει: ἐπειδὴ πολὺ θαυμάζει, εἶναι αὐτὸν δυ-

νατόν A. Chr. 59, 11; quamquam de genere verbi dubites licet.

5) πρέπει, secundum usum communem.

Infinitivus obiecti loco positus est

1) post verba sentiendi et declarandi; frequentius tamen ὅτι c. ind. adhibitum est; cum ὡς nusquam inveniatur.

ὅτι usurpatum est: λέγω ὅτι A. M. 35, 20. — λαλεῖν ὅτι A. Chr. 67, 26. — ὁμολογεῖν ὅτι A. M. 20, 23. — γινώσκειν ὅτι A. M. 19, 18 sq. 22 sq. 23, 32 sq. 35, 11 sq. 44, 14. — πιστεύω ὅτι A. M. 22, 2. — ἰδεῖν ὅτι A. M. 24, 12. — ἐπίσταμαι ὅτι A. M. 43, 13 sq. — εἰδέναι ὅτι A. Chr. 56, 14. — θεωρεῖν ὅτι A. Chr. 65, 10 sq. — νομίζειν ὅτι A. Chr. 67, 20 sq. —

2) post verba, quae consilium simulque eventum significant, ut

a) verba volendi, audendi: βούλομαι, ἐθέλω, τολμάω,
b) verba facultatis: δύναμαι, ἔχω; ἔχω c. infin. habes: A. M. 20, 28. 21, 33. 34, 30. 35, 12. A. Chr. 69, 16.
c) verba monendi et imperandi: πείθειν, προτρέπομαι, κελεύω, προστάττω;
d) verba studendi: σπουδάζειν, ζητεῖν;
e) efficiendi verba: ποιεῖν;
f) verba dandi, concedendi: διδόναι: δός μοι λαλεῖν A. Chr. 57, 12. — δὸς βλαστῆσαι τὸ ξύλον τοῦτο ib. 60, 5. cf. A. M. 24, 16. 26, 6.
g) verba proficiscendi et mittendi: ἦν ἐρχόμενος .... θλίβειν τοὺς τῷ θεῷ ἀνατεθειμένους A. M. 17, 5 sq. — οἱ δὲ ὄχλοι πάντες παρεγένοντο θεάσασθαι αὐτήν A. M. 36, 11 sq. — ἐξῆλθεν γυνὴ συλλέξαι ῥόδα A. Chr. 60, 8. — ἀπεστάλημεν ἀπάξαι σε δέσμιον A. Chr. 61, 7. —

Praeterea verba καταναγκάζειν, καταξιοῦν, ὀφείλειν infinitivum recipiunt. Atque in his omnibus exemplis consentit Graecitas Pisidiae Phrygiaeque cum optima Graecitate. Praeter has structuras sunt quaedam quae animadvertantur dignissimae:

Verbum αἰτεῖν construitur cum ἵνα sequente coni., ut: A. M. 31, 6 sq.; eadem ratione εὔχεcθαι, ut A. M. 41, 10. 11 et προcεύχεcθαι A. Chr. 66, 5 et ὁρκίζω A. M. 36, 26.

Cum ὅπωc sequente coni. construuntur verba δέομαι A. Chr. 66, 12 sq. et κελεύω A. M. 24, 7 sq. —

Παρακαλεῖν autem frequentissime enuntiato hortativo interponitur, ut: A. M. 41, 9. 42, 32. A. Chr. 75, 28. 70, 5 sq. Similiter in initio sententiae ita adhibetur, ut sequatur per parataxim reliqua sententiae pars, ut A. M. 31, 11.

In reliquis structuris sermo volgaris Pisidiae Phrygiaeque non recedit a communi dicendi genere.

XVIII. De usu participii.

Participium additur verbo finito ita, ut: referatur ad subiectum enuntiati

1) apud verba perseverandi, ut: ἐπιμένειν et ἀπομένειν A. Chr. 65, 24. A. M. 27, 16. —

2) apud verba desinendi, ut παύομαι A. M. 30, 6. 31, 13.

3) apud verba proficiendi, ut ὠφελεῖν: ἰδὼν δὲ ὁ βαcιλεὺc ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ αἰκιζόμενοc αὐτόν A. Chr. 73, 22.

4) apud verba opinandi, ut νομίζειν: οἱ δὲ ἐνόμιcαν ἰδόντεc θηcαυρὸν λάμποντα A. M. 36, 31; quae structura insolens est, cum hoc loco νομίζειν significet opinari, suspicari; atque etiam ubi idem valet quod εἰδέναι eiusmodi structura apud scriptores Graecos rarissima est; cf. Kuehneri gr. II, p. 631, 8. —

Participium additur verbo finito ita, ut referatur ad obiectum enuntiati

1) apud verba videndi, ut ἰδεῖν A. M. 17, 12. 22, 35. 42, 27 sq. A. Chr. 57, 7. 60, 9. 69, 23. 73, 27 sq.

2) apud verba inveniendi, ut εὑρεῖν: εὑρεθήcονται νενικημένοι ὑπ' ἐμοῦ A. M. 33, 8.

At verba audiendi tantummodo ὅτι admittunt, ut A. M. 34, 1. A. Chr. 71, 23 sq. —

Frequentissime pro verbo finito verba εἰμί, γίνομαι, ὑπάρχω cum participio praesentis et perfecti iunguntur ad rem perfectam vel durantem significandam, ut: A. M. 17, 2. 5. 24, 2. 26, 1. 30, 28. 32, 27 sq. 34, 36 sq. 36, 28 sq. A. Chr. 65. 6. 20. 71, 21. 75, 11 sq. 75, 14; (de quo usu etiam scriptoribus Atticis usitato cf. Kruegeri gr. § 56, 3).

Participium praesentis activi accedit ad verba proficiscendi significatione finali; quae structura ad commune dicendi genus redit; ut: ἀπερχόμεθα πολεμοῦντες κατ' αὐτοῦ A. M. 35, 9. —

Participium perf. passivi nonnumquam naturam adiectivi vel adiectivi verbalis induit, ut: τὸν μεμισημένον κατῄσχυνας A. M. 30, 34. — εὐλογημένος ib. 39, 2. 41, 20. — ὦ πάσης ῥᾳδιουργίας πεπληρωμένοι A. Chr. 58, 2. — τὸ βασίλειον ὑμῶν τὸ διεφθαρμένον ib. 58, 10. — ὦ ἀτυχέστατον βασίλειον καὶ κατεφθαρμένον ib. 63, 13. —

XIX. Quemadmodum subiectum iungatur praedicato.

Sensu collectivo nomini πᾶς singulariter posito praedicatum pluraliter dictum additur, ut: ἐπὶ τὸ πάντα τὸν θρησκεύοντα τὴν εὐσεβῆ τοῦ θεοῦ θρησκείαν μιαρῶν ἐδεσμάτων ἀπογευσαμένους σώζεσθαι A. Chr. 56, 5 sqq. quae structura non repugnat communi dicendi generi.

Neutri pluraliter pronuntiato additur verbum et singulare et plurale nullo discrimine, ut singul.: A. M. 16, 21. plural.: A. M. 20, 29 sq. 25, 35. A. Chr. 66, 27. 70, 9 sq. 73, 4. 74, 16.

XX. De usu praepositionum.

Usus praepositionum in Graecitate volgari multo frequentior est quam apud scriptores Graecos, cum volgus quemadmodum singulae res inter se cohaereant atque referantur accuratius sensibusque magis accommodate studeat exprimere. In singulis haec animadvertenda sunt:

Praepositio ἀντὶ genetivo iungitur secundum usum communem, cum res significatur loco alterius rei posita vel cum altera re commutata, ut: A. M. 33, 9 sq. 35, 5 sq. 38, 44. A. Chr. 68, 15 sq. 74, 4 sq.

Sermonis volgaris proprium est ἀντὶ cum accus. construere, ut: ἀντὶ γάμην δὲ ἔcτρωcα τάφοc C. I. G. 3827 hh, 8 sq. (in tit. Cotyaei).

Verba composita cum praepositione ἀντὶ secundum normam aut dativus aut πρὸc c. accus. sequitur, ut: ἀνταίρειν τινί A. Chr. 69, 25. — ἀντιcτῆναί τινι A. M. 22, 18. A. Chr. 59, 8. — πρὸc τὰ ἅγια ἔργα ἐκεῖνα ἀντιπράττειν A. M. 34, 26. —

Praepositio ἀπὸ adhibetur saepius

1) ubi consuetudo communis Graecitatis praefert praepositionem ἐκ, ut: ἀπὸ τῆc ἄλληc γωνίαc A. M. 27, 17. — ἔλαβον αὐτὴν ἀπὸ τῆc φυλακῆc A. M. 36, 8. — ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὕδατοc A. M. 39, 7. — ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ παλατίου A. Chr. 73, 26. —

2) ubi Graeci κατά τινοc adhibere solent, ut: καὶ πολὺ αἷμα ἔρρει ἀπ' αὐτῆc A. M. 21, 29. — καταπεcὼν ἀπὸ τοῦ τετραγώνου ib. 27, 11. cf. ib. 28, 28. 30, 32 sq. 35, 17. — ἔκλιναν ἀπὸ τοῦ ὕψουc τῶν ὀρέων A. Chr. 45, 3.

3) ubi ἐπὶ vel πρὸc exspectamus, ut: ἐποίηcε δύο λίθουc περιτεθῆναι αὐτῇ ἕνα ἀφ' ἑνόc A. Chr. 66, 26. —

4) ubi usus communis ἐν postulat, ut: καὶ τάχιον ἀπὸ τοῦ τόπου ἐκείνου τὸ αἷμα ῥεῖ A. M. 33, 13. —

5) ubi Graeci παρά τινοc adhibent: δέξαcθαι ἀπό A. Chr. 56, 7 sq. similiter: ἀπὸ Δεκίου cάκραν διὰ τῶν ἀρχόντων κατήνεγκαν A. Chr. 56, 4 sq. —

6) ubi Graeci praetulissent ὑπό τινοc, ut: ἐταράχθηcαν ἀπὸ φόβου A. Chr. 65, 21. cf. ib. 72, 14. A. M. 25, 36. —

Communi usui convenienter adhibetur praepositio ἀπὸ apud verba quae originem significant, ut A. M. 20, 2 sq. 34, 33. 35, 21. A. Chr. 57, 3. —

Verba solvendi et liberandi rarissime solum gene-

tivum recipiunt, plerumque adsumunt praepositionem ἀπό; utraque structura etiam scriptoribus Graecis usitata est.

Solum genet. habes: ἀπαλλαγήϲεται τῶν παραπτωμάτων A. M. 43, 26. — ἀπόλυϲον τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ib. 43, 24. — ἀπὸ adscitum est apud λυτροῦν A. M. 21, 21. ἐλευθεροῦν ib. 42, 9. 11. 43, 23. 29 sq. 45, 21. ῥύϲαϲθαι A. Chr. 75, 26. —

Eadem ratione qua apud scriptores Graecos ἀπὸ adhibetur ad materiam, unde efficitur aliquid, significandam, ut: ἐποιήϲαμεν φλόγα ἀπὸ τῶν ἀγγείων A. M. 36, 30. —

Ἀπὸ etiam distantiam loci indicat. De quo usu cf. Vita Theodosii p. 178.

Verba eundi e praepositione ἀπὸ composita interdum significant 'accedere', cum apud scriptores cadentis Graecitatis in his verbis magis finis perveniendi respiciatur (cf. Acta Pelagiae p. 49); in Actis Mar. et Christoph hanc notionem habet ἀπέρχομαι, velut: 17, 7. 35, 9. 57, 12. 59, 13. 76, 2.

Praepositio ἐκ perinde atque in communi Graecitate significat interdum rationem partitivam, ut: A. M. 21, 31. 32, 21. 40, 28. A. Chr. 57, 1. 66, 2 et omisso τινὲϲ A. M. 26, 3. —

Ἐκ minus accurate positum est, ubi κατὰ exspectamus: ἐκ δὲ τοῦ ὄρουϲ καταδραμόντεϲ A. Chr. 60, 16 (exempla similia Graecorum profert Winerus gr. § 51, 5).

Causam et operam significat A. M. 42, 7. 43, 17. A. Chr. 69, 7. —

Regionem significat ἐξ ἀριϲτερῶν A. M. 45, 36. — ἐκ δεξιῶν 3933, 1 (in tit. Hierapol.). A. M. 23, 20. —

Adverbio temporali praeponitur: ἐκ πάλαι A. Chr. 69, 21 (de quo usu cf. Lobeckii Phryn. p. 45—49).

Classem ad quam pertinet persona vel originem significat, ut: ὅτι οὐκ ἔϲτιν ἐκ τῆϲ ἡμετέραϲ θρηϲκείαϲ A. M. 18, 33. — τὸ δὲ πνεῦμά μου ἐκ τοῦ θεοῦ ἐϲτιν A. M. 20, 3 sq. — ὅτι ἐκ τοῦ ϲκοτεινοῦ καὶ ζοφεροῦ ἀέροϲ τὴν γένεϲιν ἔχω A. M. 32, 23 sq. — θεὸϲ ἐκ θεοῦ ib. 39, 20.

— τοῖϲ τέκνοιϲ ἐκ τοῦ αἵματόϲ μου Bull. 7. 309 (33) (tit. Apameae). —

Ἐκ additur verbis liberandi solvendi curandi secundum usum communem, ut: A. M. 20, 35. A. Chr. 61, 12 sq. A. M. 46, 14. —

Causam significat: ἐκ τοῦ βάρουϲ A. Chr. 66, 26. — Pretium significat: ἐλευθέρουϲ πιπραϲκομένουϲ ἐξηγοράϲαμεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ χρυϲίου A. Chr. 66, 10 sq. —

Praepositio πρὸ temporaliter tantummodo in actis s. adhibetur, ut: A. M. 34, 34. 35. 44, 34. —

Praepositio ἐν secundum usum communem locum, ubi aliquid fit, vel tempus, quando res geritur, significat. Interdum etiam apud verba ea, quae motum in locum significant, adhibetur; quae structura iam a scriptoribus N. T. usurpata atque inde ab aetate Antoninorum etiam a scriptoribus Graecis frequentari coepta est. Cf. Vita Theodosii p. 129; plerumque autem apud eiusmodi verba praepositio εἰϲ secundum normam adhibetur. Ἐν apud verba quae motum in locum significant habes: A. M. 15, 5. 19, 12 sq. 24, 1. 9. 43, 14. A. Chr. 63, 2. 4. 70, 12. 74, 13. 75, 7. 10.

Ἐν instrumentaliter adhibitum est: οὐ γὰρ ἠδύνατο λαλεῖν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διαλέκτῳ A. Chr. 57, 6. — μὴ ἐν τοιαύταιϲ βαϲάνοιϲ ἀνάλιϲκε τὸν ἄνθρωπον A. Chr. 64, 25 sq. —

Ad causam significandam ἐν positum esse videtur: μὴ καταδικάϲηϲ ἐν ϲφάλματι ἁμαρτίαϲ A. Chr. 74, 11. —

Qualitatem significat in: μελανὸν ἐν μελανίᾳ πολλῇ A. Chr. 71, 12. —

Praepositio ϲὺν in Graecitate Pisidiae Phrygiaeque rarius adhibetur quam μετά. Rarissime autem additur rebus.

Personis addita est: A. M. 46, 24. A. Chr. 58, 4. 64, 13. 65, 17. 69, 2. 70, 8. 74, 9. 76, 6.

Rei addita est in: γράδον ϲὺν τῷ βωμῷ C. I. G. 3902 i, 5 (in tit. Eumeniae) et saepius in eiusmodi titulis.

Praepositio εἰϲ saepius apud verba quae quietem in

loco significant adhibetur, ut: A. M. 43, 25. A. Chr. 70, 19 sq. 71, 1. 72, 20. 75, 12; quae structura etiam apud scriptores optimae Graecitatis interdum invenitur. Similiter dictum est καθὼς εἰς τὴν Ἔξοδον Μωυσέως περὶ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ περιέχει A. M. 35, 14 sq. et ἀφθῆναι εἰς τρεῖς ἀρχάς pro ἐν τρισὶν ἀρχαῖς A. Chr. 71, 1.

Memorabiles vero sunt structurae horum verborum quae communi dicendi generi attribui non possunt, sed nescio an ad linguam Hebraicam sint referendae: κρατήσω αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα A. M. 17, 14. — λαμβάνω σε ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα ib. 20, 34. — ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τοῦ Διὸς τὴν θυγατέρα A. M. 34, 3.

Praeterea: γενηθήτω μοι τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰς χρηστότητα ἐλέους καὶ ἀντὶ τοῦ πνιγῆναί με εἰς σωτηρίαν αἰώνιον γενηθήτω μοι, εἰς ἁγιασμόν, εἰς μυστήριον βαπτίσματος A. M. 38, 43 sqq. —

Finalem significationem habet εἰς locis his: A. M. 42, 8. 43, 20. A. Chr. 60, 3.

Adverbii munere fungitur dictio εἰς ἕν = ὁμοῦ A. Chr. 70, 11.

Verba τιθέναι et φέρειν e praepositione εἰς composita recipiunt dativum loci quo res perfertur, ut: εἰσθήσει τῷ ἱερωτάτῳ φίσκῳ χ φ̅ C. J. G. 3902 k (tit. Eumeniae). — εἰσοίσει τῷ ἱερωτάτῳ φίσκῳ χ πεντακισχείλεια 3922, 8 (in tit. Hierapol.); quae structura insolens est, cum secundum usum communem praepositio iteranda sit.

Praepositio ἀνὰ in Graecitate volgari minus frequenter adhibetur; distributive usurpata est in ἀνὰ ἐκκλησίαν ἑκάστην A. M. 44, 6. — iuncta adiectivo μέσος officio praepositionis μεταξὺ fungitur, ut: καὶ οὕτως κρῖνον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τοῦ διαβόλου A. M. 24, 11 sq. —

In compositis verborum eorum, quae vim secedendi habent aut solus genetivus sequitur aut ἀπὸ praepositio adsciscitur, cf. A. M. 30, 20. A. Chr. 72, 4. 58, 10. 65, 19 sq. —

Διὰ praepositionis usus non recedit a communi genere dicendi.

Praepositio κατὰ c. gen. secundum usum communem significat 'contra', ut: A. M. 17, 37. 23, 19. 26, 9. 28, 27. 35, 9. A. Chr. 58, 19. Item in dictione ὁρκίζειν τινὰ κατά τινος cum communi genere dicendi congruit, cf. A. M. 36, 26.

Rarius κατὰ sequente accus. ita usurpatur ut 'in loco' significet, cf. A. Chr. 67, 13. Huc pertinet etiam dictio κατὰ μέσον A. M. 27, 12. —

Frequentissime autem adhibetur significatione 'secundum', ut: A. M. 19, 24. 25, 36. A. Chr. 58, 12. 74, 20. 75, 19.

Tempus significat: κατ' ἐνιαυτόν A. Chr. 75, 11. similiter κατ' ὄνειρον C. I. G. 3947, 3 (in tit. Laodic.). —

Etiam in ceteris elocutionibus consentit cum consuetudine optimae Graecitatis.

Praepositio ὑπὲρ cum accus. constructa rationem comparativam exprimit, cuius exempla iam supra cum de comparativo agerem, attuli.

Cum genetivo construitur, ubi significat pro vel de aliquo, ut: A. M. 20, 10. 41, 11. 45, 23. A. Chr. 66, 5. 12.

De ἐπὶ praepositione animadvertenda sunt haec: verba ponendi interdum recipiunt ἐπὶ c. dat., ubi Graeci ἐπὶ c. accus. adhibere solent, ut: τεθῆναι ἐπὶ σκαμνίῳ A. M. 21, 14; accusativum secundum normam invenies A. M. 30, 16 sq. A. Chr. 59, 15. —

Rursus verba quiescendi interdum ἐπὶ c. accus. recipiunt, ubi ratio ἐπὶ c. genet. vel dat. postulat, ut: οἱ πόδες αὐτοῦ ἦσαν ἐπὶ τὴν γῆν A. M. 26, 2. — ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἐπ' ἐμὲ ἀναπέπαυται ib. 30, 22. — Adverbialiter dicitur ἐπ' ἀληθείας A. M. 21, 27. —

Tempus, per quod actio fit, significat: ἐπὶ ὥρας πολλάς A. Chr. 65, 18. —

Etiam in ceteris structuris norma communis Graecitatis observatur.

Praepositio μετὰ c. accus. constructa pertinet ad tempus; cuius usus in actis s. frequentissimus est. Cum genet. constructa pertinet

1) ad societatem personarum, ut: A. M. 17, 18. 23, 20. 21. 28, 8. 31, 6. 41, 7. 18. 26. 45, 33. 37. A. Chr. 61, 11. 14. 18. 63, 3. 69, 22. 71, 14. 72, 10. 18. 75, 26.

2) ad modum et rationem, ut: A. M. 16, 19. 46, 22. A. Chr. 64, 27. —

3) ad instrumentum, ut: μετὰ τῶν κρεαγρῶν A. M. 22, 11. — μετὰ τῆς χλαμύδος ἔκρυβεν τὴν ὄψιν A. M. 23, 24 sq. — μετὰ γυμνῆς ῥομφαίας A. M. 25, 22. — ἔκρουσεν μετὰ τοῦ σαπέντος πώγωνος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ A. M. 29, 11 sq. similiter A. M. 30, 18. 32, 20 sq. 33, 38. 45, 4. —

Μετὰ cum dativo rarissime construitur ita ut societatem significet; quae structura ad sermonem volgarem referenda est; exemplum esto: Μητροδώρας μετὰ τῷ τέκνῳ κ. ἀνδρὶ Ἐπικτήτ[ῳ] C. J. G. 3847 f (tit. Phrygiae). —

Praepositio παρὰ c. genet. ponitur secundum communem usum apud verba proficiscendi, ut: A. M. 43, 32 sq. Praeterea significat personam, per quam aliquid factum est: A. M. 38, 34; additur verbis accipiendi et possidendi et audiendi, cf. A. M. 16, 16 sq. 28. 34, 1. Licentius additur passivis pro ὑπό, velut: A. M. 15, 7. 18, 22 sq. 32, 20. 46, 12. Cum accus. constructa secundum usum communem pertinet ad locum et tempus; etiam significationem 'adversus' habet perinde atque apud Graecos.

Praepositionis πρὸς usus prorsus congruit cum consuetudine communis Graecitatis. Cum dativo constructae nullum exemplum exstat. Cum accus. constructa secundum communem usum motum in locum significat. Eadem affectum animi ad aliquem pertinentem aeque atque apud optimos scriptores Graecos significat, ut: πᾶσα ἡ διάνοια αὐτῆς πρὸς κύριον ἦν A. M. 17, 2 sq. Ceterae structurae cum plane eaedem sint quae in optima Graecitate non egent exemplis. —

Praepositio ὑπὸ c. genet. apud verba passiva non

solum nominibus personarum, verum etiam rebus quibus efficitur aliquid, additur, cf. A. M. 20, 29 sq. 21, 29. A. Chr. 70, 28 sq. 75, 20.

Cum dativo constructa est: προτραπεῖcα ὑπὸ τοῖc θεοῖc cεμνῶc ὀφείλω θῦcαι τοῖc θεοῖc A. Chr. 57, 15 sq. (quamquam lectio incerta est).

Cum accus. constructa adhibetur apud verba quietem in loco significantia, ubi genetivum vel dativum exspectamus, ut: κεῖμαι δ' ὑπὸ τύμβον C. I. G. 3846 z [61] (in tit. Aezan. a. 278). — ἡ cορὸc καὶ ὁ τόποc ὁ ὑπὸ αὐτήν 3930, 1 (in tit. Hierapol.) cf. 3931, 1 ib. — A. M. 38, 47: cκεπάcῃc με τῷ πνεύματί cου ὑπὸ τὴν ἁγίαν cου cτολήν. Qui usus maxime pertinet ad sermonem volgarem.

Eadem significatione atque εἰc ἓν etiam ὑφ' ἓν dicitur A. Chr. 72, 1.

Ex copia adverbiorum eorum, quae etiam praepositionum munera suscipiunt, animadvertenda sunt haec: Ἄχριc et μέχρι tantummodo ad tempus pertinent recipiuntque genetivum, ut: A. M. 36, 28. A. Chr. 70, 1; ἕωc c. genet. pertinet ad locum et tempus; ad locum: A. M. 30, 28. A. Chr. 68, 21; ad tempus: A. M. 31, 39. 36, 27. A. Chr. 74, 21. 75, 14; adverbio temporis praeponitur: ἕωc πότε; A. M. 23, 29 (ut saepius apud posteriores scriptores Graecos).

Adverbium ἅμα non solum cum dativo, sed etiam cum genetivo construi potuisse videtur; cum dativo constructum est in: ἅμα ἄλλοιc κορακίοιc A. M. 17, 8. — ἅμα τοῖc φοθινοτάτοιc μου τέκνοιc Mitt. 13. 261 (85) (tit. Laodic.); cum genet. constructum est: cτοαὶ ἅμα τῆc [π]ύληc Amer. journ. of archaeol. 4. 263 (tit. Comamensis).

Eadem ratione atque apud scriptores V. et N. Test. etiam in actis s. adverbium ἐνώπιον c. genetivo iungitur non solum verbis, quae quietem in loco, sed etiam eis quae motum in locum significant; verbis quiescendi additum est: A. M. 41, 16. 42, 39. 45, 22. 46, 13. A. Chr. 58, 14. — verbis movendi attributum est: A. M. 16, 30. 23, 20 A. Chr. 63, 10. —

Pro praepositione πρὸ similiter adhibetur ἔμπροcθεν c. genet. apud verba quiescendi et movendi, ut a) A. M. 36, 25. — b) A. Chr. 73, 11.

Praeterea adverbium ἐπάνω cum genetivo constructum eadem ratione apud verba quiescendi et movendi usurpatur ut a) A. M. 30, 29. 39, 13. 40, 22. 46, 9. A. Chr. 75, 4. — b) A. M. 26, 17. A. Chr. 70, 30.

Postremo loco commemorandum est ὑποκάτω c. genet. apud verba quiescendi et movendi, ut: a) A. M. 40, 23. A. Chr. 64, 15. — b) A. M. 27, 6. — Structurae adverbiorum supra commemoratorum cum genetivo etiam apud posterioris Graecitatis scriptores frequenter inveniuntur.

Addendum est interdum verba simplicia ita adhiberi ut e praepositionibus κατὰ et ἐν composita verba, ideoque dicitur: θεῖναι pro ἐνθεῖναι C. I. G. 3902 (tit. Eumen.). 3902 e ib. 3902 h ib. 3902 l ib. 3902 m ib. 3902 n ib. 3902 q ib. — βάλλειν pro ἐμβάλλειν A. M. 38, 38 sq. A. Chr. 70, 12. 73, 5. — ῥίπτειν pro καταρρίπτειν A. M. 36, 1. A. Chr. 62, 6. 69, 19. 73, 8; qui usus nescio an sermoni volgari assignandus sit. Cf. quae de hoc usu dixit Usenerus in Vita Theodosii p. 141.

XXI. De usu coniunctionum.

In numero coniunctionum dignae sunt, quae accuratius tractentur hae:

Δὴ coniunctio in forma εἴτιc δἂν et εἴτι δἂν cum insequente ἂν per crasin coalescit. Exempla iam supra attuli, cum de pronomine τὶc dicerem.

Coniunctio ἐπεὶ plerumque significat ʽnamʼ. Interdum autem accedit ad vim εἰ δὲ μή = alioquin, ut A. M. 23, 30: εἶξον καὶ θῦcον. ἐπεὶ βαcανιcθήcῃ ἕωc θανάτου, ἐὰν μή μου ἀνάcχῃ. cf. etiam C. I. G. 3953 i (tit. Trapezopol.). Bull. 7. 268 (10) (tit. Cretopol.). —

Coniunctionis muneribus etiam λοιπὸν fungitur atque

perinde atque οὖν alterum enuntiati locum occupat. Videtur plerumque imperativo additum fuisse. Semel una cum οὖν adhibitum est. Praeterea etiam καὶ λοιπὸν in fronte enuntiati positum in usu erat. Imperativo additur: A. M. 21, 27. 23, 29. — οὖν λοιπὸν coniunguntur A. Chr. 74, 22. — καὶ λοιπὸν usurpatur A. M. 35, 20; qui usus ad sermonem volgarem referendus est. Primus Polybius hac voce ut coniunctione usus esse videtur. Usus permansit in sermone volgari usque ad nostram memoriam.

Similiter ὅθεν munera coniunctionis conclusivae suscipit atque plerumque imperativo apponitur. Eiusmodi exemplum invenies A. M. 19, 19. —

Τοίνυν coniunctio contra usum communem vel in fronte enuntiati ponitur ut A. Chr. 56, 2 vel post sextam demum vocem infertur ut A. M. 15, 14; quae licentia sermoni volgari adsignetur oportet.

Dictiones ἐκτὸς εἰ μὴ et χωρὶς εἰ μὴ quae a posterioris Graecitatis scriptoribus frequentantur, in titulis sepulcralibus maxime adhibentur, ut: C. J. G. 3915 (tit. Hierapol.) et 3902 m (tit. Eumen.) et passim.

XXII. De usu adverbiorum.

Ex adverbiorum copia variae formae αἴφνης A. M. 27, 17; ἐξαίφνης A. M. 25, 23. 41, 22; αἰφνιδίως A. M. 21, 22 imprimis notandae sunt.

Adverbium οὕτως prorsus naturam adverbii ἔπειτα induisse videtur, praesertim ubi antecedit καὶ particula, velut: A. M. 24, 11. 27, 7. 11. 31, 5. 37. 33, 7. 8. 15. 19. 20. 36, 36. 43, 27. 45, 21. 34. 35. 45, 4. A. Chr. 63, 3. 6. 65, 16. 76, 4.

Ut in adhibendis praepositionibus nulla ratio habetur utrum verbo quiescendi an movendi apponantur, item in usurpandis adverbiis localibus magna licentia est, cf. οἱ ἐκεῖσε ἑστῶτες A. M. 23, 26. — ἔρριψεν αὐτὸν ἐκεῖ A. M. 36, 39. cf. A. Chr. 73, 8. — καὶ μὴ ἐγγίσῃ ἐκεῖ ὁρμὴ τῶν

δαιμόνων A. M. 43, 31. — πορεύου ὅπου βούλει A. Chr. 61, 16. Adverbium ὅποι nusquam invenitur.

Similiter dicitur ὄπισθεν pro ὀπίσω: ὄπισθεν ἑαυτὸν ἔδωκεν A. Chr. 74, 26. cf. 60, 9. —

Ad usum communis Graecitatis referendae sunt formae ἔνθα καὶ ἔνθα A. Chr. 68, 22. 73, 10; ἔνθεν καὶ ἔνθεν ib. 59, 15.

XXIII. De particulis negativis.

Participiis etiamsi sine vi condicionali sunt in actis s. usquequaque negativa μή additur. In titulis Pisidiae Phrygiaeque particulae negativae omni differentia remota promiscue usurpantur; cf. μηδενὸς ἔχοντος ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν C. I. G. 3865 q (tit. Traianopol.). — μὴ φεισάμενον Journ. of hell. stud. IV, 413 (28) (tit. Palaeo-Sebast.). — οὐκ ἔχοντος ἐξουσίαν ἑτέρου ἐπισενενκεῖν C. J. G. 3872 b (tit. Sebast.). —

In eis sententiis relativis quae generalem personam significent, secundum normam μή adhibetur, ut: ὅστις δὲ μὴ συνέλθῃ A. Chr. 72, 8.

In enuntiatis condicionalibus norma communis Graecitatis observatur; ideoque ἐὰν μή invenies: A. M. 23, 31. 37, 18. 45, 32. A. Chr. 68, 13. 72, 16. Interdum autem post εἰ particula οὐ posita est, ut: A. M. 20, 9. A. Chr. 68, 1. Quamquam hic usus non prorsus a communi genere dicendi abhorret.

Secundum normam communis Graecitatis coniunctivus prohibitivus negationem μή poscit. Atque etiam optativo regulae convenienter μή apponitur. At indicativo futuri, si munere imperativi fungitur, non solum οὐ sed etiam μή additur; qui usus etiam scriptoribus Graecis frequens fuit, nisi quod οὐ magis rationi convenit. In actis s. nonnisi μή usurpatur; in titulis autem utraque negativa locum habet; μή adhibetur: A. M. 43, 32. 44, 1. C. I. G. 3827 y (tit. Cotyaei). — οὐ usurpatur: C. I. G. 3916,

8—14 (tit. Hierapol.). Bull. 7. 309 (33) (tit. Apam.); ib 17. 246 (15) (tit. Phryg.). —

Lex qua praecipitur, ut post οὐ et μὴ pergatur per οὐδὲ et μηδὲ paucis tantummodo locis observatur; plerumque καὶ οὐ et καὶ μὴ adseruntur, ut: a) normae convenienter οὐδὲ adhibetur: A. M. 19, 23. — b) contra normam: A. M. 17, 19. 24, 14. 16 sq. 37, 23 sq. 43, 31 sqq.

Nonnumquam post οὐ positum est οὔτε, ut: οὐκ ἐπιτηδεύσουν τῶν γονέων τὰ ὄστεα οὔτε ἕτερός τις Bull. 7. 309 (33) (tit. Apam.). — ὡς ἡ θυγάτηρ τὴν μητέρα οὐκ ἐχόρτασεν οὔτε ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα, οὕτως μὴ χορτασθῇ τις ἐκ Bull. 17. 269 (56) (tit. Sebast.). Quam formam cave putaveris remotam esse a communi dicendi genere. Exempla iam apud optimae Graecitatis scriptores invenias. Non audiendus est Matthiaeus, qui hunc usum vehementer negat in gr. ampl. p. 1448.

Adnotasse sufficiat formam οὔτε — οὐδὲ quae etiam scriptoribus Graecis frequens est, a sermone volgari neglectam non esse, cf. οὔτε συγγενὴς οὐδὲ ἐξωτικός Bull. 17. 246 (15) (tit. Phryg.). —

Digna quae notetur est forma negativarum copulatarum μὴ — μηδὲ — μηδὲ — μήτε A. Chr. 74, 13 sq., in qua normae communis Graecitatis respondent μὴ — μηδὲ — μηδέ, quartum autem membrum insolentius usurpatur.

Consentit cum optima Graecitate dictio οὐ μὴ sequente coni. aor.: A. M. 21, 19 sq. 23, 33. 45, 22. A. Chr. 73, 8 sq. 74, 20 sq.

XXIV. De particulis interrogativis.

In interrogationibus directis secundum communem usum usurpantur pronomina interrogativa et particulae interrogativae; raro interrogatio particula caret. In usu sunt particulae: οὐχί, οὐκοῦν, ἆρα μή, μή. Exempla ponamus haec: οὐχὶ συνέθου θύειν τοῖς θεοῖς; A. Chr. 68, 14 sq. — οὐκοῦν καὶ αὐτὴ ἐπικαλεῖσαι τὸ ὄνομα τοῦ Γαλι-

λαίου; A. M. 19, 17 sq. — ἆρα μὴ ὕπνῳ κατέχονται; A. Chr. 67,2 9. — οἱ θεοί cou μὴ δύνανται μετὰ τοῦ Χριcτοῦ εἰπεῖν; A. Chr. 75, 25 sq. —

Sine particula interrogatur: θέλειc μαθεῖν ποίαc θρηcκείαc εἰμί; A. Chr. 64, 5.

In interrogationibus indirectis plerumque pronomen interrogativum directum servatur, ut: A. M. 15, 12. 32, 34. 34, 27. 35, 22. Raro usurpatur pronomen indefinitum: A. M. 15, 11. 26, 8.

In appendice quaedam mihi adicienda videntur de asyndeto et de subiecto normae communis Graecitatis parum convenienter expresso.

Duae sententiae sine particula componuntur, ubi usus communis Graecitatis δὲ vel καὶ postulat: A. M. 18, 41. 19, 7. 8. 20, 27. 36. 23, 31. 29, 6. 31, 9. 34, 26. 32. 37, 15. 30. 38, 52. 54. 42, 39. 45, 32. A. Chr. 59, 5. 61, 13. 64, 3. 4. 9. 64, 17. 21. 65, 9. 10. 66, 6. 7. 21. 68, 14. 69, 1. 70, 3. 75, 12. —

γὰρ coniunctio omissa est A. Chr. 70, 23.

In sententiis inter se oppositis subiecta parum accurate exprimuntur ita, ut verbum tantummodo cum pondere dictum esse videatur, ut A. M. 29, 10.

Praeterea subiectum parum Graecitati communi convenienter expressum est A. Chr. 61, 6. 62, 3. 64, 19. 65, 27. 66, 6. 7. 11. 16. 67, 21. 68, 25. 72, 17. 25. 73, 2. 7. 10. 14. 26. 74, 26. 75, 4. 14.

Rarius ita subiectum supervacaneo exprimitur, ut subiecto alterius enuntiati oppositum esse videatur ideoque sensum perturbet, ut: ὁ δὲ λέγει· κατενέγκατε αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεcμῶν. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ βαcιλεύc A. Chr. 65, 1. —

Assimilationis casus unum exemplum exstat θλίβειν τοὺς τῷ θεῷ ἀνατεθειμένους A. M. 17, 6 sq.

Ex anacoluthorum numero profero haece: καὶ ἐλθὼν ὁ κύριος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἱπτάμενος μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ κύκλῳ τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας κόρης, κατῆλθον δώδεκα ἄγγελοι ἐπὶ τὸ λείψανον καὶ λαβόντες τὴν κεφαλὴν τῆς μάρτυρος ἀπήγαγον πρὸς τὸν κύριον· καὶ νεύσας ὁ κύριος ταῖς νεφέλαις, ἔκλιναν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὀρέων, καὶ οἱ ἄγγελοι μετὰ φωνῆς ἔψαλλον A. M. 45, 36 sqq. — ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὁ ἔχων βραχύ τι λείψανόν μου, δύναμις ἔσται σὺν αὐτῷ, ὥστε φανερῶς διώκειν δαίμονας A. Chr. 74, 8 sqq. —

Quibusdam locis per ellipsim unum verbum raro plura suppressa ex contextu sententiae vel antecedentibus subaudienda sunt; eiusmodi exempla habes: περὶ δὲ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὄφεις εἱλιγμένοι (sc. ὑπῆρχον) A. M. 25, 29. cf. 32, 29 sqq. 32, 32 sq. 33, 14. 34, 27 sqq. 36. A. Chr. 46, 8 sq. 64, 4. 66, 21. 70, 15 sq. 71, 11 sqq. 25 sq. 72, 7. 10. — καὶ αἴφνης πάλιν ἀπὸ τῆς ἄλλης γωνίας τῆς φυλακῆς δαίμων μέγας πεπτωκὼς ἐπὶ τὰ γόνατα τῆς ἁγίας Μαρίνης A. M. 27, 17 sq., subaudiendum est verbum ἐξῆλθεν ut 25, 23. — ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτήν (sc. εἶπεν) A. M. 42, 36. — ἵνα μὴ ὡς ἡ ἄλλη κακὸν τέλος τοῦ βίου ἔδωκεν, οὕτως καὶ σύ A. Chr. 67, 7 sq.

VITA.

Ioannes Compernass natus sum in oppido Chattorum Salmuenster d. XXVI mens. Mai a. h. s. LXVII patre Francisco, matre Aemilia, quibus superstitibus laetor. Fidem profiteor catholicam. Primis litterarum elementis privatim imbutus frequentavi gymnasium Navo-Crucinia-cense. Autumno anni XC maturitatis testimonium adeptus in universitatem Bonnensem me contuli, ut studiis philologicis operam darem. Duobus autem semestribus interiectis Lipsiam transmigravi, ut studio linguarum comparandarum operam navarem. Atque benignitate v. cl. Caroli Frid. Brugmanni factum est, ut in numerum sodalium Societatis Grammaticorum reciperer. Per duos semestres Lipsiae commoratus ut ultimis scholis interessem Bonnam reverti.

Per omne hoc temporis spatium docuerunt me viri clarissimi doctissimi:

Lipsienses: Brugmann, Immisch, Ribbeck, Sievers, Wolff.

Bonnenses: Buecheler, Elter, Iacobi, Klein, Menzel, Neuhaeuser, Nissen, Solmsen, Usener, Wilmanns.

Omnibus his praeceptoribus semper gratias habebo quam maximas.

SENTENTIAE CONTROVERSAE.

I. Bull. de corr. hell. VII p. 453 l, 11 pro Ξανθίππου Γεῖνος scribendum est Ξανθίππου Ὑγεῖνος. —

II. Prisci Panitae frg. p. 310 sq. (Dind.) legitur: ἔνδον δὲ τοῦ περιβόλου πλεῖστα ἐτύγχανεν οἰκήματα, τὰ μὲν ἐκ σανίδων ἐγγλύφων καὶ ἡρμοσμένων εἰς εὐπρέπειαν, τὰ δὲ ἐκ λόγων κεκαθαρμένων καὶ πρὸς εὐθύτητα ἀπεξεσμένων. Sensu caret vox λόγων; haud scio an sub λόγων latet vox λύγδων. —

III. Agath. Hist. p. 16, 4 recte Niebuhrius pro ὁμοσμένα, quod exhibet cod. Rehdiger., restituit ὡμοσμένα; male p. 94, 12 pro ὡμοσμένως scripsit ὀμωμοσμένον; restituendum erat ὡμοσμένον; quam rem nullis probabilibus argumentis refellere studet L. Dindorf in Fleckeiseni Ann. a. 1869 fscl. 7 p. 460. —

IV. Theodosii Acroas. I v. 6 sqq. Hasius lectionem ὅταν παρεστὼς μυριοξίφῳ μάχῃ τὰς συμφορὰς ἔπεμπε τῇ πορθουμένῃ merito intactam reliquit. —

V. ib. v. 261 traditur: ἡ κεκαυμένη Κρήτη παθοῦσα συμφορὰς ἰσοκράτους; male Hasius correxit ἰσοκρατεῖς. (Cf. Hatzidakis Introd. in gr. Neogr. p. 430 sq.)

VI. ib. IV v. 131 legitur in mss.: βάλλων ἑαυτὸν δυσπαλαίσταις φροντίσι; male restituit Hasius δυσπαλαίστοις. (Cf. Hatzidakis p. 27.) —

VII. C. I. G. III. 4428, 4 f recte suppletum est [τὴν ἡμι]σίαν. Formam ἡμίσιος in usu fuisse confirmant Pap. III, p. 334, l. 4. —

VIII. Act. Anastasii Pers. p. 26^{b} 7 recte traditur ἀποθανεῖ.